

נחל זהר

פירושים וחיידושים בספר הזהר הקדוש

על סדר פרשת השבוע

על פי ההקדמות אשר בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן מברסלב זצוק"ל

בזהר דא יפקון ביה מן גלותא ברחמים

לחבון דרך הלימוד ומסרת עלון זה נא עיין בהקדמה בגב העלון

תרגום ללשון הקודש

זהר הקדוש - כי תשא קצב.

פתח רבי שמעון בכביה ואמר, (שמות כא) והגישו אֲדָנִי אֶל האֱלֹקִים וגו'. הרי פרשה החברים, האון ששמעיה בסיני (ויקרא כה) כי לי בני ישראל עבדים וגו', והוא פרק על מלכות שמים מעליו ומכר עצמו לאחר - תרצע. ואלו הרשעים החיבים, אנשים רעים, בתשוקתם לחור לכהונם לא רצו מנשיהם ובניהם אלא השתתת דרכם (אזניהם), והתפרקו מעל של שמים שצוה אותם משה ושברו אזניהם, שאין להם חלק בשם הקדוש והעם הקדוש.

מה עשו? חלקו שניהם אותו הוזהב, אחד נטל שני שלישים, ואחד שלישי. עמדו בנגד השמש בשש שעות. עשו כשפיהם וכשפיו בלהטיהם בששוף של חפה. בין שהגיעה ראשית השעה השביעית, שניהם הרימו ידיהם על ידי אהרן, (ומגין שמהיד של שניהם נטל יד אחת ולא יותר, ' שפתוב ויקח מידם. שניהם היו ולא יותר. בין שהוא קבל מידם (שתיים, ולא ידיהם), יצא קול ואמר, (משלי יא) יד ליד לא ינקח רע, שפתוב כי ברע הוא. הכיאי רע לעולם.

סוד הדבר - אותם החוטאים הרשעים מכשפים בני בלעם החוטא, בני בניו של לכן הרשע, ראו שבוס של ברכה היא ביימין, ומתחמקת תמיד (יותר), אמרו, אם יהיה בצד זהה אותו ראש של הימין, הרי העצמה שלנו פראוי.

בין שהגיע שבע שעות של חיום, נתנו לו לאהרן מיד. אם הוא היה אומר להם שימו אותו בארץ בתחלה ואני אטל - לא היו יכולים בכשפיהם לעשות כלום. אלא נטל מידם. והכתוב מתרעם ואומר, ויקח מידם, ראו מה עשה אהרן איש נביא, איש חכם, שלא ידע להשמר. שאלו נטל מן הארץ, כל כשפים שבעולם לא היו יכולים להצליח. אבל בפוח הצליחו בפעשה הוזהב? משום שויקח מידם, ולא מן הארץ. ויצר אתו בחרט. לא כמו שהושבים בני אדם שעשה ציורים במהוזהב או בדבר אחר. אלא בא תתוב להוכיח את תדבר, שאהרן לא ידע להשמר. אלו כשנטל מידיהם היה זורק לארץ, ואף על גב שאחר כך יטל אותו, או לא היה מצליח הפעשה הרע הוזהב. אבל בכל היה סיוע רע, שלקח זהב וטמנו מהעיון, רע אחר רע. מה זה ויצר אתו בחרט? ששם את כל הוזהב בכים אחד ונשמר מהעיון, ואז חפל עלה למעשה.

בספרו של חנוך מצאנו שכתב היה אומר, בן יחיד יולד לאותו ראש חלקו, וכשיבאו אותם מבושר החמורים, יטעו אותו באותו שייכנים (שיטל) מרגליות בפעמוני זהב ללא דעתו, ודמות תצויר בציוור בחרט. מה זה בחרט? בחרט אנוש, זהו קולמוס של אנוש הרשע שהטעה בני אדם.

ודאי זהו ברור תדבר, שאנוש כשהטעה את העולם, בקולמוס היה רושם רשומים של כל החימות ועבודות זרות באותו

פתח רבי שמעון בכביה, ואמר, (שמות כא) והגישו אֲדָנִי אֶל האֱלֹקִים וגו'. הא אוקמנה חבריאי, און דשמע בסיני, (ויקרא כה) כי לי בני ישראל עבדים וגו'. ואיהו פריק עול מלכות שמים מעליה, וזבין גרמיה לאחר, תרצע. ואלון חייביא רשעיו, גוברין פישין, בתיאובתא דלהון למחדר לסרחניהו, לא בעו מנשיהו ובניהו אלא חכילו אורחיהו (ס"א ארדיניהו) ואתפרקו מעול שמיא דפקיד להו משה, ותברו אורדיניהו, דלית לון חולקא בשמיא קדישא, ועמא קדישא.

מה עברו. פליגו תרווייהו החוה דהבא, חד נטיל תרין שלישי, וחד שלישי. קמו לקבל שמישא, בשית שעתין. עברו הרשייהו, ובלטו בלטיהו בחרשא דפומא. בין דמטא שריותא דשבע, ארימו תרווייהו ידיהו על ידי דאהרן. (ומגלן דמידא דתרויהו יד מכל חד נטל ולא יותר) דכתיב ויקח מידם, תרווייהו הו, ולא יותר. בין דאיהו קביל מידם (ס"א תרי ולא ידיהם), קלא נפק ואמר, (משלי יא) יד ליד לא ינקח רע, דכתיב כי ברע הוא. אייתי רע לעלמא.

רוח דמלה. אינון רשעים חייבין חרשין בניו דבלעם חייבא, בני בניו דלכן רשיעא, חמו דכוס של ברכה בימין איהו, ומן ימינא אתקח תדיר. (ס"א יתיר) אמרו, אי יהא בסטר דא, החוה רישא דימינא, הא תוקפא דילן פדקא יאות.

בין דמטא שבע שעות דיומא, יחבו ליה לאהרן מיד. אי איהו היה אמר לון שווי ליה בארעא בקדמיותא, ואנא אטול, לא חו ובלין בחרשייהו בלום, אלא מידם נטל. וקרא מתרעם ואמר, ויקח מידם, חמו מה עבר אהרן גבר נביאה גבר חסיד, לא ידע לאסתמרא, דאילו נטיל מארעא, כל חרשין דעלמא לא חו ובלין לאצלהא. אבל במה אצלהו בעובדא דא, בגין דויקח מידם ולא מארעא. (שמות לב) ויצר אתו בחרט, לאו במה דחשבין בני נשא, דעבד ציורין במהוזהב, או פמלה אחרא. אלא אתא קרא לאוכהא מלה, דאהרן לא ידע לאסתמרא. אילו כד נטל מידיהו, היה שדי לארעא, ואף על גב דיטול ליה לבתר, לא חוה (דף קצ"ב ע"ב) אצלה עובדא בישא דא. אבל בכלא סיועא בישא חוה, דנקיט דהבא, וטמריה מעינא, ביש בתר ביש, מאי ויצר אתו בחרט. דשווי כל דהבא בכיסא חרא, ואסתמר מעינא. בדין סליק כלא לעובדא.

בספרא דחנוך אשכחנא, דחוה אמר חכי, ברא יחידאה יתיילד להחוא רישא חורא, וכד ייתון מבשרא דחמורי, יטעין ליה, בהחוא דעויל (נ"א דנטיל) מרגלן בוגין דדהבא, בלא דעתא דיליה, ודינקא יצויר בציוורא בחרט. מאי בחרט. בחרט אנוש. הא קלמוסא דאנוש חייבא, דאטעי לבני נשא.

ודאי דא ברירא דמלה, דאנוש כד אטעי עלמא, בקלמוסא חוה רשים רשימין, דכל דינקניו ופלחניו נבראין בהחוא קלמוסא,

פ"א רשים רשימין) ועל דא בתיב בהרט, החוה דאשתמודע למעבד הכי. ודא הוא ברירו דמלת.

ובלא הוה, דודאי בכיסא ארמי דהכא, וכפי ליה מעינא, כמה דאמרו אינון חרשין, והכי אצטרף בזיני דחרשין אליו. ודא הוא עובדא דחרשין אליו, מלה דאצטרף באתגלגלא, לאתגלגלא לבתה, אצטרף טמירו וכסויא בקדמיתא, דיתכפי מעינא, ובתה יפוק אימנא לאומנותיה. ומלה דאצטרף בכסויא לבתה, אצטרף באתגלגלא בקדמיתא.

השתא בני רחיקאי, רחיקין דנפשאי, מה אעפיד, ודאי אצטרפכנא לגלגלא, אציתו ואטמירו מליו. בסטר קדושה החוה, אלהים הקשוט, מלה על עלקא, בתלת (מילין) עלמין (אליו) אתתקף. (בראשית קע"ז ע"ב, ר"ח ע"א) בבריאה. בוצירה. בעשיה. ודא אתמר, רוא דכל חדא וחדא הכא. לקבל בריאה, ויקח מיידם, מלה דלא הוה ביה עד בען בלום. לקבל יצירה, ויצר אותו בהרט. לקבל עשיה, ויעשהו עגל מסכה. מאן חמא חרשין בכל עלקא באליו.

השתא אית למומר, וכי לא בתיב ואשליכהו פאש, ולא יתיר, ובריו ויצא העגל הוה. והשתא את אמרת ויעשהו עגל מסכה אלא חס ושלום דאחרן עבד, וקרא אובח דכתיב ויקח את העגל אשר עשו. אבל ממה דכתיב ויקח מיידם, וכתיב ויצר אותו. מהילא דתריין אליו, אתעביד בלא. בכיכול הוא עביד ליה, דאי תריין אליו לא הוה, לא אתעביד ולא נפק לאומנותא. אבל מאן גרם דאתעביד. אינון תריין. (כביכול ויעשהו איהו ודאי עשהו) בעוד דאיהו לקח מיידם, אינהו עבדי חרשיהו, ומלחשי בפומייהו, ומשכי רוחא לתתא, מן סטרא אחרא.

קולמוס (רום רשום), ולכן כתוב בהרט, אותו שנודע לעשות כף. וזהו ברור הדבר.

והכל היה, שנודאי בכים השליף הזקב וכסה אותו מן העין, כמו שאמרו אותם מכשפים, וכך צריך במויני הכשפים הללו. וזהו מעשיהם של הכשפים הללו - דבר שצריך בגלוי לגלות אחר כף, צריך הסתרה וכסוי בראשונה, שיתפסה מן העין, ואחר כך יצא האמן לאמנותו. ודבר שצריך אחר כך כסוי, צריך בראשונה בגלוי.

עכשו, בני אהובי, אהובי נפשי, מה אעשה? ודאי שצריך לגלות. הקשיבו ותסתירו הדברים. בצד הקדשה החוה, אלהים אמת, מלה על העולם, בשלשה (דברים) עולמות (אלו) התחוק - בכריאת, ביצירה, בעשיה. והרי נאמר הסוד של כל אחד ואחד כאן. כנגד בריאה - ויקח מיידם, דבר שלא היה בו עד עכשו בלום. כנגד יצירה - ויצר אותו בהרט. כנגד עשיה - ויעשהו עגל מסכה. מי ראה בכשפים האלה בכל העולם?

עכשו יש לומר, וכי לא כתוב ואשליכהו פאש, ולא יותר, ואז יוצא העגל הוה, ועכשו אתה אומר ויעשהו עגל מסכה? אלא חס ושלום שאחרן עשה, והכתוב מוכיח, שכתוב ויקח את העגל אשר עשו. אבל ממה שכתוב ויקח מיידם וכתוב ויצר אותו, מכח שני אלה נעשה הכל. בכיכול הוא עשה אותו. שאם שני אלה לא היו, לא היה נעשה ולא יוצא לאמנות. אבל מי גרם שנעשה? שני אלה. (כביכול ויעשהו, הואודאיעשהו) בעוד שהוא לוקח מיידם, חס עשו כשפיהם ולוחשיים בפיהם, ומושכים רוח למטה ממצד האחר.

ליקוטי מוהר"ן

ובו מביא מעט ממאמר הזהר על הפרשה

להתתים ולהסתיר, שלא יינקו מפניו החיצונים, בבחינת (איוב לג): ובמסרם יחתם, ועל שם זה הן בחינת הותם. ואלו הלמודי ה' מרבים שלום בעולם, כמו שכתוב (ישעיהו נד): וכל בניהו למודי ה' ורכ שלום בניהו, כי הולכים לפשר ולעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, ולפניו יתברך מקטינים הדבר וממליצים טוב בעדם, ולפני ישראל מגדילים החטא מאד, כמו שמצינו אצל משה, שאמר להשם יתברך (שמות לב): למה יתרה אפך בעמך; ולישראל אמר (שם): אתם הטאתם הטאה גדלה. וכשהרע של הדור גובר על החותם הנז' ומקלקל אותו, חס ושלום, אזי נתקלקל שלום העולם, ונעשה גרושין ומחלקת בעולם, הפוך השלום, בבחינת (איוב יח) ומתבל ינדוהו; כי מהותם נעשה נדת, כי הם במספר השנה, כמוכא:

ב ויש הותם שהוא למעלה מזה החותם, הינו בחינות ידים המקבלים מוסר מאלו המוכיחים, בחינות (איוב לו): ביד כל אדם יחתם. והידיים זה בחינת אמונה, שנתקבל בה המוסר, בבחינת: פאשר דבר ה' ביד משה, בחינת (שמות יז): ויהי ידיו אמונה. וזה החותם צריך שמירה יתרה שלא יתקלקל, הינו שלא יתקלקל האמונה, כי בשחם ושלום נתקלקל החותם החיצון, ויבלו להתקרב לחותם הפנימי, ויקלקלו החותם הפנימי עלידי קלקול החותם החיצון, שהוא האמונה. וכשחם

פרקא חמישאה דספרא דיצניעותא
בראשית ברא. בראשית - מאמר, ברא - חצי מאמר. אב ובן. סתים ונליא. עדן עלאה דסתים ונניו. עדן תתאה: א דע, שיש חותם, ויש חותם בתוך חותם. חותם הוא, כי יש מוכיחי הדור, והם בחינות רגליו, ונקראים רגליו, על שם שהם למודי ה', הינו שלומדין בכיכול את ה', שנותנין לו עצות, והם הולכים בשליחותו לישראל, להוכיחם ולהחזירם להשם יתברך. ועל שם זה נקראים בחינות רגליו, על שם העצה, כמו שפרש רש"י (שמות יא) על "וכל העם אשר ברגליו": ההולכים אחר עצתך, ועל שם תהליכה, שהולכים בשליחותו להוכיח בנז'ל: וכשהשם יתברך גוזר גורדין בעולם, והדין הוא התורה, כי צריך להיות דין תורה, ומחמת שהם למודי ה', הוא מתייען עמהם, ומגלה להם הדין תורה שנגזר על הדור, והם מכסים זה הדין תורה והותמין אותו, בבחינת (שה"ש ד): מעין התום, שלא יינקו מפניו החיצונים, שלא יהיה נעשה מפניו חס ושלום, דין אכזרי. וזה בחינת (ישעיהו ח): חתום תורה בלמודי; הינו, בלמודי ה' נחתם הדין תורה, שלא יינקו מפניו החיצונים. והם, כשנגלה להם הדין תורה, הולכים ומוכיחים הדור, כדי להחזירם למוטב להמתיק הדין. ואפלו בשעת מוסר נזהרין

ושלום, נתקלקל זה החותם הידים, נעשה מזה כפירות, שהיא הפך האמונה, ונעשה אמונות בזביות. פי עקר העבודה זרה אין לה בתי, אלא עלידי שמקבל מהידידים אלו, בבחינת (שמות לב): ויקח מיידם ויצר אתו כהרט (וכמבאר בזהר פי תשא דף קצב). על פסוק זה לענין מעשה העגל: כמה אצלחו בעובדא דא, בגין דויקח מיידם וכו'. אלו כד נטל מידיהון הוה שרא לארעא, ואף-על-גב דיטל לה לבתה, לא הוה אצלח עובדא בישא דא וכו', עין שם). וגם תקונו הוא גם כן רק עלידי בחינת הידים, בבחינת (בראשית לה): ויתנו אל יעקב את כל אלקי הנכר אשר בידם, פי מ"חוחתם" נעשה "גדת", בבחינת (ישעיהו א): ידיכם דמים מלאו, פי יד במלואו (בזה: יוד דלת) הוא מספר גדת, הינו עבודת אלילים שמטמאה בגדה (שבת פב):

ג וצריך לראות למלאות את הידים, שהיא האמונה, עלידי הארה משבעה רועים, שהם פלליות של כל מנהיגי הדור, בבחינת (שמות כט): שבעת ימים תמלא ידם; פי הם רועים האמונה לתקנה ולהשלימה, ועל שם זה נקראים רועים, על שם (תהלים לו): ורעה אמונה; וכל עקר אמונת ישראל ממשיכין הם להדור. וזה בחינת (דברים לג): כל קדשיו בידך; שהם בחינת פלליות של כל מנהיגי הדור. וזה בחינת (הושע יב): ועם קדושים נאמן. ומשה, שהוא אחד משבעה רועים, נקרא על שם זה רעיא מהימנא:

ד ואי אפשר לבוא לאלו הרועים, שהם פלליות של הקדשה, אלא עלידי עזות, כמאמר רבותינו זכרונם לברכה (אבות פ"ה): הוי עז כנמר, כמו שפיתוב (שמות טו): נהלת בעוד אל נזה קדשך; הינו, עלידי עזות נכנסין לתוך הקדשה. פי יש רועים של הסטרא אחרא, והם גם כן מפרסמי הדור, וכופין אנשים לתחות שעבודיהו, ועקר מלכותם הוא עלידי עזות, פי עזות – מלכותא בלא תגא (סנהדרין קה), והם ככלבים בעזותם, בבחינת (ישעיהו נו): והכלבים עזי נפש המה רעים; והן פני הדור בפני הפלב (סוטה מט). ועל כן כדי להנצל מהם, מתחת ממשלתם, אי אפשר רק עלידי עזות, לעמוד נגד עזותם, ואז: נהלת בעוד אל נזה קדשך – שנכנס לתוך הקדשה. וכל הקולות – הן של צעקה, הן של אנחה, הן קול שופר, הן קול זמרה – כלם הם בחינת עזות, בבחינת (תהלים סח): הן יתנו בקולו קול עז:

ה וצריך כל אדם לרחם מאד על בשר הגוף, להראות לו מכל הארה ומכל השנה שהנשמה משגת, שהגוף גם כן ידע מואת ההשגה, בבחינת (ישעיהו נח): ומבשרך לא תתעלם; מבשרך דיקא, שלא תעלים עיניך מלרחם על בשרך, הינו בשר גופך. פי צריכין לרחם מאד על הגוף, לראות לזכור, כדי שיוכל להודיע לו מכל ההארות וההשגות שהנשמה משגת. פי הנשמה של כל אדם היא רואה ומשגת תמיד דברים עליונים מאד, אבל הגוף אינו יודע מהם, על כן צריך כל אדם לרחם מאד על בשר הגוף, לראות לזכור הגוף, עד שתוכל הנשמה להודיע לו מכל מה שהיא רואה ומשגת תמיד כנ"ל. וכשהגוף הוא בבחינה זו, היא טובה להנשמה, שלפעמים נופלת ממדרגתה. וכשהגוף צח ואור, תוכל הנשמה להתרום ולחזור למדרגתה עלידי הגוף, הינו, עלידי תענוגי הגוף תוכל לזכור ולעלות לתענוגים שלה, פי מאחר שהגוף גם כן טוב וכשר, אינו נלכד בהתענוגים, ועל כן תוכל הנשמה לחזור עלידי תענוגי הגוף

למעלתה, לתענוגים שלה. וכן גם כן עלידי הרשימות שיש בהגוף, עלידי הארות שהארה בו הנשמה מקדם, תוכל עתה לזכור ולעלות ולחזור למדרגתה. וזה בחינת (איוב יט): מבשרי אחזה אלוה – מבשרי דיקא, הינו עלידי בשר הגוף יחזה אלוה, הינו השגות אלקות, הינו, שהאדם בגופו יראה ויחזה השגות עליונות שהנשמה משגת תמיד כנ"ל. אבל בפשיש להגוף עזות, מבחינת: והכלבים עזי נפש – אין הנשמה יכולה לסמוך עצמה ולהתקרב אל הגוף להודיע לו מההשגות שלה, פי תוכל ללכד בתקף ועזות הגוף, מה שהגוף עז וזקוק בהתאוות. וצריך לזה עזות דקדשה, הינו קולות הנ"ל, שעלידיה משפך עזות הגוף, פי אנחה שוברת גופו של אדם (ברכות נח), וכשמשפך עזות ותקיפות הגוף, עלידיה תוכל הנשמה להתקרב עצמה אל הגוף, פי לא תהיה נלפדת שם. וזה בחינת (תהלים קב): מקול אנחתי דבקה עצמי לבשרי. עצמי היא הנשמה, שהיא עצם האדם, פי עקר עצמיות האדם, מה שנקרא אצל האדם אני, הוא הנשמה, שהיא עצם הקנים לעד. אבל מהמת עזות הגוף בתאוותיו, אזי הנשמה, שהיא עצם האדם, רחוקה מבשרו וגופו, ועלידי קול אנחה, שהיא בחינת עזות דקדשה כנ"ל, עלידיה נשבר עזות גופו, ואז מתקרבת ומתדבקת העצם להבשר, הינו הנשמה להגוף. וזהו: מקול אנחתי דבקה עצמי לבשרי כנ"ל. ובחינת קול התקיעות הוא בחינת: מקול אנחתי; והוא משפך גופו של אדם, בבחינת (עמוס ג): אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו, ועלידם יוכל לבוא לרועים הנ"ל. וזה בחינת: תקיעה, שברים, תרועה. תקיעה – הם הקולות, קול עז. שברים – שעלידם נשבר עזות הגוף כנ"ל. תרועה – בחינת (שמואל ב ה): ואתה תרעה את עמי הנ"ל, שהם הרועים דקדשה, שאי אפשר להתקרב להם פי אם עלידי עזות דקדשה, שהם בחינת קולות דקדשה, בחינת קול שופר כנ"ל. וזה (בראשית יז): וימל את בשר ערלתם בעצם היום הזה, וכתוב (שם): בעצם היום הזה נמול אברהם. היום הזה – זה בחינת קול שופר, שמצותו ביום (ר"ה כח: מגילה כ:), בבחינת (תהלים כ): יענה ה' ביום צרה; שעלידו נמול ונשבר ערלת בשר, ומקבל אור העצם:

ו וכן בכלליות בני האדם יש בחינת עצם ובשר, הינו שהחכם האמת, שהוא בחינת הנשמה להעם שהם למטה מפנו, הוא בחינת עצם, והעם הם נגדו בחינת בשר. וכשהם בבחינת בשר, כמו בשר הגוף בעצם האדם, הם שומעים הקול אנחה, הינו קולו של החכם, ושוברת גופם, בבחינת אנחה שוברת וכו', ועלידיה יוכל לסמוך להתקרב אליהם, שהם בחינת בשר, בבחינת מקול אנחתי דבקה עצמי לבשרי הנ"ל. אך כשאינם בבחינת בשר, אינם שומעים כלל קול האנחה הנ"ל, ואפלו אם שומעים קולו, אינם שומעים הקול בעצמו, פי אם קול הברה:

ז וקול הברה הוא: דע, פי בשנתעורר קול דקדשה, אזי מתעורר מפנו קול דסטרא אחרא. פי עלידי העברות נבראים מחבלים, והם צועקים: הב לן מוזני, הב לן חיי, וכשאין מתגבר ומתעורר קול דקדשה, הם נחים, אך תכף שמתעורר קול דקדשה, הם מתעוררים תכף ומתחילין לצעק ולקמרג נגדו – וזהו קול התברה שיוצא מקול הקדשה. וזה בחינת (ירמיה יד): אם עונינו ענו בנו – אין עניה אלא לשון צעקה, הינו שהעונות צועקין בנו, בתוכנו ממש, עלידי שנתעורר קול דקדשה, וכמו

שפתוב אצל הצרפית (מלכים-א יז): באת אלי להזכיר את עוני; הינו, כל זמן שלא היה שם אליהו, ולא היתה הקדשה גוברת כל כך, היו העונות שלה נחים, אך עלידי שנתעורר שם קדשת אליהו, היו נזכרים ונתעוררים עוונותיה לצעק ולקמטג עליה. וזהו: אם ענינו ענו בנו - שהעונות צועקו בתוכנו, ואפלו בשאנו צועקים איזה קול דקדשה, אין לנו זוכין לשמע קול דקדשה בעצמו, לשבר עלינו עזות הגוף, כי אם קול הכרה, שהוא קול העונות שנתעוררין נגד קול דקדשה, והם צועקים בתוכנו: ה' עשה למען שמך - שאתה בעצמך תעשה למען שמך ותרחם עלינו למען לבד. וכשאינו בבחינת בשר להחכם, שהוא בחינת העצם, אזי אינו שומע הקול בעצמו הנ"ל רק הקול ההכרה, הינו קול העונות שנתעוררים מזה הקול. וזה (ר"ה כז): התוקע בבור, בחינות (תהלים פח): שתני בבור תהתיות, והוא מתאנח ותוקע על זה - אותם העומדים בחוץ, שאינם בבחינת בשר, אם קול שופר שמע - יצא, הינו שייכל לצאת מתוך הרע שלו, ואם קול הכרה שמע - לא יצא, כנ"ל. נמצא, בין קול אנהת האדם בעצמו אינו שומע אם אינו בבחינת בשר - שהגוף רחוק בליבד מהעצם הנשמה עד שאינו בבחינת בשר, ואזי אינו שומע קול אנהתו, וכן קול אנהת החכם, אם אינו בבחינת בשר להחכם, אינו שומע קולו, כי אם קול הכרה כנ"ל:

ח ולבוא לבחינת בשר הוא עלידי השמוש; עלידי שמשמש את החכם, נעשה בחינת בשר להחכם, וכן עלידי שמשמש הגוף להנשמה בעשית מצוות מעשיות, נעשה הגוף בחינת בשר להנשמה. וכשהבשר בבחינה הזאת, אז (ישעיהו מא): ולירושלים מבשר אתן - מבשר הנמול הנ"ל נשלים ירושלים, שהיא קריה נאמנה (שם א), הינו שזוכין לבוא לאמונה, שהיא בלילות הקדשה, שמקבלין מצדיקי הדור האמתיים, שאי אפשר להתקרב אליהם כי אם עלידי עזות דקדשה, שהוא בחינת כל הקולות דקדשה, שעלידיהם משברין עזות דסמרא אחרא, שהוא בחינת עזות הגוף, וזוכין להתקרב ולהתדבק אליהם, ועלידיהם זוכין לאמונה שלמה, שהוא בחינת: ירושלים קריה נאמנה, כנ"ל:

ט ולבוא לעזות דקדשה הנ"ל הוא עלידי שמחה, בבחינת (נחמיה ח): כי תדות ה' היא מעוזכם, הינו עלידי בחינת נעשה ונשמע, שהוא בחינת השמחה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת פח): בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע, ירדו ששים רבוא מלאכים, ונתנו שני עמרות בראש כל אחד וכו', וכשהטאו נלקחו וכו', ועתיד תקדוש ברוך הוא להתחזק להם, שנגמור: ושמחת עולם על ראשם. נמצא, שנעשה ונשמע הם בחינת שמחה, בחינת: ושמחת עולם על ראשם, כנ"ל:

ידע, כי שני העדדים שהכתירו בחורב מנעשה ונשמע, הם בחינת בראשית ברא, פמוכא בספרא דצניעותא (פ"ה): בראשית - דא מאמר, ברא - חצי מאמר. דא עדן עלאה, עדן תתאה, חכמה עלאה, חכמה תתאה. אב וכו'. כי נעשה ונשמע הוא בחינת נסתרות ונגלות: נעשה הוא בחינת נגלות, הינו המצוות שאפשר לכל אחד לקיים לפי מדרגתו, ונשמע היא בחינת נסתרות, מה שהוא גבוה ונסתר ממנו, שאינו יכול לעשות עבודה בזה. למשל: אצל כל מצוה יש דברים שפסיבות המצוה, כי מלבד הצווי הנאמר בתורה לקיים המצוה, יש עוד לזה דברים בתורה, כגון: וידבר ה' אל משה, ושאר דבורי

התורה שפסיבות המצוה, ועבודה שיש בדבורי התורה הללו שפסיבות המצוה, הם בחינת נשמע, בחינת נסתר, כי המצוה בעצמה אנו יכולים לקיים, אך העבודה שיש באלו הדבורים אין אנו יודעים, וזה בחינת נשמע, בחינת נסתר. וזה בחינת תורה ותפלה; נעשה הוא בחינת תורה, הינו הנגלות, מה שיודע לקיים, ונשמע הם בחינת נסתרות, בחינת דבורי התורה, שהם הדבורים של התורה שפסיבות כל מצוה, שהם בחינת נסתר כנ"ל, שאינו יודע איך לעבד בזה את השם יתברך, בחינת תפלה, שהיא דבקות, כי שמיעה תלוי בלבא (תיקון נח), כמו שכתוב (מלכים א ג): ונתת לעבדך לב שמע; ועבודה שבלב זו תפלה (תענית ב), הינו בפול ודבקות לאינסוף, כי אינסוף הוא בחינת מה שאין בו תפיסה, ומאחר שאין לו תפיסה בזה והינו בדבורי התורה הנ"ל, כי הוא בחינת נסתר כנ"ל, הוא בחינת תפלה, דבקות, שהוא רק בפול להאינסוף:

י ויש בכל דרגא ודרגא וכן בכל עולם ועולם, בחינת נעשה ונשמע, כי כל אחד לפי מדרגתו יש לו בחינת נעשה, בחינת תורה, הינו הנגלות לו; ובחינת נשמע, שהיא בחינת נסתרות, בחינת תפלה כנ"ל. כי מי שבא למדרגה גבוהה מהראשונה, אזי נעשה מהנשמע שלו בחינת נעשה, ואזי יש לו בחינת נשמע אחרת, וכן מדרגא לדרגא, וכן כל אדם לפי מדרגתו יש לו בחינת נעשה ונשמע. וכן בכל עולם יש בחינת נעשה ונשמע, כי מה שהוא לעולם הזה בחינת נשמע הוא לעולם הנגלות בחינת נעשה, ויש להם בחינת נשמע גבוה ממנו, וכן מעולם לעולם. וזה בחינת תורת ה' ותורתו (ע"ו יט) - מתחלה תורת ה', שהוא בחינת נסתר, הנסתרת לה' אלקינו; ואחר כך כשהוא במדרגה גבוהה ממנה, נעשה תורתו - שנעשה מהנשמע נעשה, שהוא בחינת: והנגלות לנו ולבנינו. וזה (דברים כט): הנסתרת לה' אלהינו - זה בחינת נשמע, והנגלות לנו ולבנינו - זה בחינת נעשה, עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת - שילך מדרגא לדרגא, שיבוא לעולם שיהיה מהנשמע נעשה. וזה: לעשות את כל דברי התורה - דברי התורה הם דבורי התורה שפסיבות המצוה, כגון וידבר כנ"ל, שהם בחינת נשמע כנ"ל, יהיה נעשה מהם בחינת נעשה. וזהו: עד עולם - שילך מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, לעשות - לעשות דיקא, בחינת נעשה, את כל דברי התורה הזאת - דברי התורה הם בחינת דבורי התורה שפסיבות המצוה, שהם בחינת הנסתרות, בחינת נשמע כנ"ל, יהיה נעשה מהם בחינת נעשה, בחינת נגלות כנ"ל:

יז צריך כל אדם שילך מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, עד שיוכח בכל פעם לבחינת נעשה ונשמע גבוה יותר, שיהיה נעשה אצלו בכל פעם מבחינת נשמע, בחינת נסתר, בחינת תפלה, בחינת דברי התורה שפסיבות המצוה, בחינת תורת ה', יהיה נעשה מזה בחינת נעשה, בחינת נגלה, בחינת תורה, בחינת תורתו, ויהי לו בחינת נשמע וכו' גבוה יותר. וכן בכל פעם ילך מדרגא לדרגא ומפעלה למעלה, עד שיבוא בראשית נקדת הבריאה, שהוא תחלת האצילות. ושם יש גספן בחינת נעשה ונשמע, ובחינת נשמע שיש שם הוא תורת ה' באמת, כי בכל עולם ודרגא תורת ה' היא רק בשם המשאל, כי רק מחמת שנסתר ממנו נקרא תורת ה', וכשבא לשם נעשה תורתו. אך בחינת הנשמע שבתחלת האצילות היא תורת ה' באמת, כי אין גבוה משם, רק תורת ה' ממש. ואחר כך

בשנכלל באין סוף, אזי הנעשה היא בחינת תורת ה' ממש, והנשמע הוא בחינת תפלת ה'. כי יש תורת ה', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ירושלמי ביכורים ור"ה): אני קימתיה תחלה, וכמו שאמרו (סוטה יד): תקדוש ברוך הוא מלביש ערמים ומבקר חולים וכו'. וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ו): מנין שהקדוש ברוך הוא מניח תפלין וכו'. וכן יש תפלת ה', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם ז): מנין שהקדוש ברוך הוא מתפלל, שנאמר: ושמתים בבית תפלתו. נמצא שיש תורת ה' ויש תפלת ה', וכשזוכה להכלל באינסוף, אזי תורתו הוא תורת ה' ממש ותפלתו הוא תפלת ה' ממש: וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ב"ק צב): המבקש רחמים על חברו והוא צריך לאותו דבר – הוא נענה תחלה; כי מה שצריך לאותו דבר ואינו מבקש על עצמו הוא מחמת שהוא בבחינת און, והוא בחינת תחלה, הינו קדם הפריאה, ומחמת שהוא בבחינת תחלה, עלידידה הוא נענה תחלה. ולכאורה, אין לזה הענין חבור היטב למה שלמעלה. אך באמת מבאר זה הענין היטב למענין קצת, כי מבאר לעיל ולקמן, שבחינת תפלת ה' הוא בחינת קדם הפריאה, בחינת אין סוף, שהוא בחינת תחלה, ומחמת שזאת הבחינה היא בחינת און, על כן אין מי שיזכה לזה, כי אם מי שהוא בבחינת און, דהינו שהוא ענו באמת, ומבטל עצמו לגמרי בתכלית הפסול, כאלו אינו בעולם, עד שנכלל באינסוף, ששם הוא בחינת תפלת ה' כנ"ל. וכזה מקשר היטב מה שמובא לקמן על מאמר רבותינו זכרונם לברכה: אלעזר ועירא וכו', שהשדוהו בגדלות ועל כן חבשוהו וכו', ענין שם. ולכאורה אין קשר לענין פגם הגדלות להתורה הזאת, שלא נזכר באן לכאורה מענין גדלות כלל. אך באמת עלפי הנ"ל מבאר לעינים, שכל ענין זה לזכות לבחינת נעשה ונשמע הנבונה יותר, שהוא בחינת פלילות באין סוף, בתחלת הפריאה – כל זה אי אפשר לזכות כי אם עלידי ענוה באמת, שהוא בחינת און כנ"ל. ועתה מבאר היטב קשר ענין זה "המתפלל על חברו והוא צריך וכו'" להתורה הזאת, כי זה שמתפלל על חברו אף עלפי שהוא צריך לאותו דבר, זהו בחינת ענוה, בחינת און, שמבטל עצמו, ואינו חושש על עצמו פלום, רק מרגיש צער ישראל חברו, ועלידי הפסול זה הוא נכלל באין, שהוא בחינת תחלה, בחינת קדם הפריאה, בחינת נשמע, בחינת תפלת ה' כנ"ל, ועל כן הוא נענה תחלה, כי הוא בחינת תחלה כנ"ל.

וזה בחינת אב ובן, מאמר וחצי מאמר. כי הנעשה הוא בחינת נגלה, בחינת תורה, בחינת ברא, בחינות בן, בחינות עין ותנאה, בחינות חכמה ותנאה, בחינות חצי מאמר; כנגד הנשמע, שהוא בחינות בראשית, מאמר השלם, חכמה עלאה, עין עלאה, בחינות אב, בחינת תפלה, בחינות נסתר, כי כל דרגא נגד דרגא שלמעלה ממונה הוא בחינות חצי מאמר; כמו האב פשמדבר, מדבר מאמר השלם, ובשכנו הקטן מדבר אחריו, הוא מדבר רק חצי מאמר – כן כל דרגא נגד דרגא שלמעלה ממונה היא בחינות חצי מאמר, והדרגא שלמעלה ממונה היא בחינות מאמר השלם נגדה, וכן מדרגא לדרגא, כי כל בני אדם וחיות ועופות וצמחים וכל הדברים שבוה העולם הם רק בחינות חצי מאמר נגד העולם שלמעלה מזה העולם, כי הם רק רמזים לדברים הגבוהים מהם, וכן מעולם לעולם. וכן פלילות הפריאה נגד קדם הפריאה היא

בחינות חצי מאמר, כי עקר שלמות – באינסוף, ושם הוא בחינת מאמר השלם. וזה ברא, שהוא פלילות הפריאה, הוא חצי מאמר נגד בראשית, שהוא בחינות קדם הפריאה, בחינת תפלה, כמו בראשית – ירא בשת (תיקונים תיקון ז), שהיא התפלה, בחינות (משלי לא): יראת ה' היא תתהלל, שהוא מאמר השלם. ועל כן אמונה נקרא ירושלים כנ"ל, על שם שעקר בנינה מבראשית, שהוא בחינת יראה שלם, כי תמן יראה, תמן שלם. בראשית, ירא בשת, מאמר השלם, כי אמונה הוא מהרועים כנ"ל, ולהרועים אי אפשר להתקרב כי אם עלידי עזות כנ"ל, ולעזות זוכין עלידי שמחה כנ"ל, ולשמחה זוכין עלידי בחינות נעשה ונשמע, שהוא בחינות תורה ותפלה וכו' כנ"ל. אך עקר שלמות השמחה הוא עלידי יראה, כי "גילו ברעדה" פתיב (תהלים ב), הינו, עקר הגילה והשמחה היא עלידי תפלה, שהוא בחינות יראה כנ"ל, שהיא בחינות נשמע, בחינות מאמר השלם, ששם עקר השלמות כנ"ל. נמצא שעקר בנין האמונה, שהיא בחינות ירושלים קריה נאמנה, זוכין עלידי תפלה, שהוא בחינות יראה, בחינות מאמר השלם כנ"ל. ועל כן נקראת האמונה ירושלים, שהוא יראה שלם, כי עקר בנינה עלידי בחינות יראה, שהוא בחינות מאמר השלם, שהו בחינות בראשית, ירא בשת, שהוא מאמר השלם כנ"ל. וזה (שם יט): עדות ה' נאמנה – עדות ה', שהם העדים הנ"ל, נאמנה, עלידה נבנית האמונה. וזה (בראשית מט): משם רעה אבן ישראל, ותרגומו: אב ובן. וזה מאמר השלם, שהוא אב ובן פחדא, כי חצי מאמר הוא בחינות בן לחוד, אבל מאמר השלם הוא אב ובן פחדא, כי שם נכלל הכל, ועלידידה יכול לבוא לבחינות רועים כנ"ל. וזהו: משם רעה אבן ישראל, כנ"ל: יא אך כשרוצים לצאת ממודרגת נעשה ונשמע זה למדרגת נעשה ונשמע גבוה מפנה, צריך להיות ירידה קדם העליה, כי הירידה היא תכלית העליה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ע"ז ד): לא היה דוד ראוי לאותו מעשה וכו'; לא היו ישראל ראויים לאותו מעשה, אלא שנתן השם יתברך להם מכשול לטובת העולם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שם: להורות תשובה. וזה (ישעיהו ג): והמכשלה הזאת תחת ירך – אלו דברי תורה, שאין אדם עומד עליהם אלא אם כן נכשל בהם (שבת קכ גימין מג). דברי תורה הם בחינות הדבורים שפכיבות המצוה, שהם וידבר ה' אל משה וכו' כנ"ל, שהם בחינות נסתר, בחינות נשמע, בחינות תפלה כנ"ל. עומד עליהם – זה בחינות תפלה, כי אין עמידה אלא תפלה (ברכות ו). ולעשות מהדברי תורה, שהוא בחינות נשמע, יהיה נעשה מפנו בחינות נעשה, עד שיהיה העמידה, שהיא בחינות התפלה, יהיה עליהם, הינו שיהיה לו בחינות עמידה, בחינות תפלה, בחינות נשמע גבוה יותר, כי כשיהיה מהנשמע נעשה יהיה לו נשמע גבוה מפנו כנ"ל; וזה אי אפשר אלא אם כן נכשל בהם, כי לעלות מדרגא לדרגא צריך ירידה תחלה, שהיא המכשול. וזה (ירמיה ג): ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו; כי לעתיד יהיה פלו תשובה, ועלידי התשובה ודונות נעשין זכיות, ויהיה נעשה מעברות ישראל תורה, ועליכן יבקשו אז העונות, כי יבקשו ויחפשו אז אחר עונות ישראל, איך לוקחין עוד איזה עון כדי לעשות מפנו תורה. וזהו: ואיננו, כי יהיו כל העונות נכללין באין, הינו באינסוף, ששם העונות

נתהפכין לזכיות עלידי התשובה, שזהו בחינות ירידה תכלית העליה הנ"ל. וזה (הושע יד): שובה ישראל וכו', כי כשלת בעונך, הינו עלידי התשובה יהיה נעשה מהעברות בחינת מכשלה, שהוא התורה כנ"ל:

וזה פרוש המשנה (אבות פ"ה): יהודה בן תימא אומר: הוי עז כנמר וכו'. נמצא, שמוזהיר על עזות דקדשה, שצריך האדם שיהיה עז כנמר כנגד כל הקמים כנגדו למנע אותו, חס ושלום, מעבודתו. ותקף ומיד מבאר שם גדל הפנים והאפור של העזות פנים דסמטרא-אחרא, כמו שכתוב שם: הוא היה אומר: עז פנים לניהנם וכו'. ואם בן אפשר למעות, חס ושלום, כי בהכרח צריכין לעזות בשביל הקדשה כנ"ל, כי אי אפשר להתקרב אל הקדשה באמת כי אם עלידי עזות כנ"ל, וכמו שאמר הוא עצמו: הוי עז כנמר; ומצד אחר העזות רע מאד, הינו מי שהוא עזות-פנים שלא בשביל הקדשה (מכל שכן מי שהוא עז-פנים כנגד הקדשה, שמעיז פנים נגד יראי ה' וכיצא), שזה העזות רע מאד, כי עז-פנים לניהנם. ואם בן, נפל פותא בבירא, כי אין יודעין איד להתנהג - על זה בקש התנא: יהי רצון שתבנה עירך במהרה בימינו (שלקאורה הוא פליאה גדולה וכל אדם משתומם על זה; מה פמיכות יש לתפלה זאת להקודם, וגם אין דרך המשנה להתפלל תפלה ובקשה באמצע דבריו, אף עתה מבאר היטב), הינו שהתפלל, שיוזכר לידע איד להתנהג בענין העזות, הינו שלא יהיה לו שום עזות דסמטרא-אחרא, רק שיוזכר שיהיה לו עזות דקדשה, שעלידו נבנה ירושלים קריה נאמנה, הינו שזוכין לאמונה עלידי זה העזות, כמבאר לעיל, שאי אפשר להתקרב להצדיקים אמתיים, שהם בחינות פללויות שבקעה רועים, שהם פללויות הקדשה, שעקר האמונה נמשך עלידם, כי אם עלידי עזות כנ"ל. וזהו: יהי רצון שתבנה עירך במהרה בימינו, הינו שיהיה העזות עזות דקדשה, שממנו נבנה ירושלים קריה נאמנה, כנ"ל. אף לבוא לזה הוא עלידי ותן חלקנו בתורתך, הינו עלידי שמשגיגין בחינת נעשה ונשמע - שעושיין מהנשמע נעשה, מתורת ה' - תורתו, דהינו שזוכה להשיג תורת ה' כנ"ל. וזהו: ותן חלקנו בתורתך - שיהיה חלקנו, שהוא החלק שלנו בהתורה, הינו בחינת תורתו, בחינת נעשה, בתורתך - הינו תורת ה' ממש, הינו שיוזכר להכלל באין כנ"ל, שיוזכר להשיג תורת ה', בחינת נשמע, שעלידייזה זוכין לשמחה כנ"ל, שעלידייזה זוכין לעזות דקדשה כנ"ל, בחינת: כי חדות ה' היא מעוזכם כנ"ל. וזה: ובשת פנים לגזעך; כי באמת זה העזות דקדשה נמשך מבשת, כי לעזות דקדשה זוכין עלידי שמחה וחדוה, בחינת: כי חדות ה' היא מעוזכם כנ"ל, ולחדות ה' זוכין עלידי בחינת נעשה ונשמע כנ"ל. ועקר שלמות השמחה הוא עלידי יראה, שהיא בחינת נשמע, בחינת תפלה כנ"ל, ויראה היא בשת, ירא בשת, נמצא שזה העזות דקדשה נמשך מבשת. וזה: ובשת פנים לגזעך, כי העזות הזאת דקדשה, שהוא בחינת בשת, הוא בחינת עזן, בחינת עזן עלאה וכו', שהוא בחינת נשמע, בחינת יראה, בחינת תפלה כנ"ל. ולבוא לעזות הזאת, התפלל: יהי רצון שתבנה עירך וכו' כנ"ל:

וזה פרוש: אלעזר זעירא הוה סים מסאנא אכמא. אמרו לה: מה עבדת. אמו: קא מתאבלינא על ירושלים (ב"ק נט) - כי היה מתאבל על ירושלים קריה נאמנה, הינו על קלקול האמונה. ועליפן סים מסאנא אכמא, להורות שנתקלקל חותם הרגליו,

ונעשה מ'חותם' דם 'נדת'. וזה: מסאנא אכמא - שנתקלקל הרגליו ונעשה נדת, כי האי שחר אדם הוא (הולין מז); וזה נעשה עלידי קלקול האמונה, כי עקר היא האמונה, כמבאר למעלה (שעלידי קלקול האמונה, שהוא בחינת חותם הידין, נתקלקל ממילא חותם הרגליו, כי עקר הוא האמונה כנ"ל). אמרו לה: מי חשיב את לאתאבולי וכו' - הינו שחשדוהו שיש לו גדלות, ועל בן על ידך נתקלקלו הרגליו, בבחינת (תהלים לו): אל תבואני רגל גאווה; כי עלידי גדלות נתקלקלו הרגליו, בבחינת: כל המתנאה, באלו דחק רגלי השכינה. ועל בן, פיון שחשדוהו בגדלות, חבשוהו, כי ענש הגדלות הוא תפיסה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מוגילה יג): ואם הגים דעתו, הקדוש-ברוך-הוא משפילו, שנאמר: ואם אסורים בזקים. נמצא שענש הגדלות - תפיסה, ועל בן חבשוהו. אמר להו: בעו מנאי או אבעי מניכו - כי זה יהיה נפיון אם יש לי גדלות, אז ראוי שלא אוכל להשיב לכם, כי כל המתנאה, חכמתו מסתלקת ממנו (פסחים סו). בעי מניה: האי מאן דקץ בופרא מאי משלם. קץ בופרא - הוא בחינת שפגם בעזות. בופרא הוא בחינת עזות, בחינות קולות, כמו שכתוב (תהלים קד): הכפירים שאגים לטרף. ושאל: מאי משלם מי שפגם בזה העזות. והשיבו: משלם בופרא - כמו שפגם ישלם. ושאל: והא קא הוי תמרי - כי עלידייזה שפגם בעזות, יכול לבוא לקלקול האמונה. וזה תמרי - בחינת (ירמיה ב): ההמיר גוי אלהים, ועמי המיר פבדי וכו'. והשיבו: ישלם תמרי - כמו שמוגייע על קלקול האמונה. והא לא הוי תמרי - כי אף-על-פירכן עדין לא בא לכפירות. והשיבו: בששים - הינו גיהנם, שכל העולם אחד מששים לגיהנם, כי עז פנים לגיהנם, כי הענשים של כל הדברים החליף אברהם אבינו עליו השלום, על שעבוד מלכותו, אף ענש העזות נשאר רק בגיהנם, וזה שפגם בעזות דקדשה עלידי עזות פנים דסמטרא-אחרא, ישלם בששים, הינו בגיהנם כנ"ל: ועזות דקדשה הוא בחינת תשרי, ועל בן נקרא ירח האתנים (מלכים א ח), מלשון תקיפות ועזות, כי אז צועקין ישראל קולות וקול שופר, שהקולות בלם הן בחינת עזות כנ"ל. ועל בן אז נחתמו ונתקנו שני החותמות, חותם בתוך חותם, כי עלידי עזות דקדשה זוכין לאמונה, שהוא בחינת חותם הידין, ועלידי זה זוכין לקבל מוסר ממוכיחי הדור, שזהו בחינת חותם הרגליו כנ"ל, שהם בחינת שני החותמות, חותם בתוך חותם, כנ"ל. וזה: תשרי, בגימטריא שתי פעמים חותם עם השתי תבות (כמובא בכתבי האר"י בכוונות נעילה והושענא רבא). ועל בן בתשרי שמחת ישראל, כי עזות הוא עלידי השמחה כנ"ל, כי חדות ה' היא מעוזכם; וגם המקרא הזה נאמר על ראשיהשנה:

(השמחות השייכים להתורה הזאת):

וזה: והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה (דברים ז). עקב - בחינת רגליו, ורגליו הם בחינת המוכיחים כנ"ל, ולתם מגלים הדינים, והם מוכיחים את הדור. וזה: והיה עקב תשמעון - הינו, שמבחינת רגליו, הינו המוכיחים, תשמעון את המשפטים האלה, הינו הדינים, כי לתם מגלים אותם כנ"ל, והם מוכיחים בזה את הדור כנ"ל:

כל הקולות הם בחינת עזות. קול המוכיח הוא בחינת קול שופר, כמו שכתוב (ישעיהו נח): בשופר תרם קולך, וכן קול נגינה. וזה בחינת (תהלים לג): היטיבו נגן בתרועה. קול הנגון

הוא בחינת תרועה, בחינת שופר, בחינת: ואתה תרעה את עמי, כנ"ל:

בימי רבן גמליאל היה הדור, שהייתה תורתם בחינת נשמע, בחינת תפלה, וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מגילה כא): בימי רבן גמליאל היו לומדים תורה בעמידה. עמידה הוא בחינת תפלה כנ"ל. ועל פן משמות רבן גמליאל, בטל כבוד התורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם ובסוטה מט):

בכל עולם יש בחינת נעשה ונשמע. וכן במלאכים יש נעשה ונשמע, כמו שכתוב (תהלים קג): גבורי כח עשי דברו לשמע בקול דברו, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת פח): מי גלה רז זה לבני רז שמלאכי השרת משתמשין בו, שנאמר: גבורי כח וכו':

אי אפשר להתקרב אל הקדשה פי אם עלידי עזות, כמו שכתוב: הוי עז פנמר, כמבאר לעיל. וכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ביצה כה): לא נתנה תורה לישראל אלא מפני שהן עזין:

גדולה בושה, שנכפלה שני פעמים בפסוק (יואל ב): ולא יבשו וכו', ולא יבשו עמי לעולם (מז"ק ט):

הגזעון והגיהנם הם בנה העולם ממש, אך אי אפשר לבוא לשם מחמת הקרירות שבצד צפון ודרום. וצער הבושה גדול מאד יותר מענש גיהנם, וכל יפורי עולם הזה יש בהם צער הבושה, שמתביש מחבריו על שיש לו יפורין. וכן לעתיד לבוא צער הבושה גדול מאד, ואפלו כל צדיק נכה מחפתו

של חברו, אוי לאותה בושה, אוי לאותה פלמה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ב"ב עה), ואמרו שם: פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה, אוי לה לאותה בושה, אוי לה לאותה פלמה וכו'; מכל שכן איך יתבישו החוטאים, רחמנא לצלן. ואם הוא במדרגה שאין צריך להתביש משום אדם, יש להתביש מתקדושי ברוך הוא, פי הקדושי ברוך הוא מקים כל התורה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: הקדושי ברוך הוא קובר מתים וכו', הקדושי ברוך הוא מבקר הולים וכו', ושאר מצות התורה שהשבו רבותינו זכרונם לברכה שהקדושי ברוך הוא מקים אותם. וגם הקדושי ברוך הוא מתפלל, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: מנין שהקדושי ברוך הוא מתפלל וכו', ומאי מתפלל, יהי רצון מלפני וכו'. ובדאי שהקדושי ברוך הוא מקים מצות התורה ותפלה כמו שראוי להקדושי ברוך הוא. וכמה רחוק בין קיום התורה שלו ובין תפלה שלו, לתורה ותפלה של השם יתברך, פי כל אחד עובד השם יתברך לפי מדרגתו בבחינת נעשה ונשמע, הינו תורה ותפלה כנ"ל:

ובעת שהתחיל לומר התורה הזאת, התחיל מזה הענין הכתוב פאן, מענין הגזעון והגיהנם וצער הבושה וכו' כנ"ל, עד שנגנס בענין תורה ותפלה של השם יתברך בעצמו, ככתוב פאן, ואחר כך נכנס על ידי זה מענין לענין עד שגמר כל התורה הנ"ל. אך בשעה שכתבתי לפניו תורה זאת, הפך הדבר קצת וצוה עלי להתחיל התורה מענין חותם בתוך חותם כנ"ל, וה' יודע פגנתו]

פירוש נחל זהר

לכל מאמר הזהר על פי ההקדמות בליקושי מוהר"ן

בלא תגא, אשר תשוקתם לחזור לפרחונם, סרחון גוף ובשר החמור שאינו משמש הנשמה וצדיק הדור בחינת משה, סרחון מעשי עבודה זרה של גאווה שלהם לקחת המלכות בלי כתר הנשמע שהיא התפילה לה' יתברך המשידת מערכות הטבע וכוכבים ומזלות. סרחון הכלבים עזי הנפש אשר לא ידעו שבעה, כלב השב אל קיאו הסרוח. וכמו אותו עבד לעבדים, כן המה ראשי הערב רב, אשר היו צריכים להיות עבדים לה', עד אשר העולם הזה שהוא בחינת בן בחינת ברא יכלל בעולם הבא בחינת בראשית בחינת אב ובן כחדא, והערב רב פעלו להפך ולא רצו מנשיהם להיכנס לקדושה בכדי להמשיך האמונה מדור דור, להיות אשתו כגופו המשמש הנשמה, וכן לא רצו מנשיהם להיות כלולים בהם להיות אב ובן כחדא בדעת ואמונה שלמה, לעורר בחינת נעשה ונשמע בכל פעם, אלא השחיתו דרכם בעזות הגוף וגילוי עריות, הפך המשכת היראה השלמה מדור לדור, הפך בשת פנים לגן עדן, כי אין בשת אל במקום עריון, ועוד יש לבאר לפי הגירסא שניה שחבלו באזני הנשים והבנים, שלא רצו לקחת הזהב ברצון האשה והבן אלא לקחו בחזקה ובעזות גופם וחבלו באזני נשותיהם, כי האשה היא בחינת בשר הגוף בחינת מבשרך לא תתעלם (כמוכא בגמרא על גרושת רבי יוסי הגלילי) וכן הבן הוא שליח האב, וזה הפגם והחבלה באזנים של בחינת הגוף והשליח כנ"ל בא להורות שפגמו הערב רב בבחינת נשמע, בחינת תפילה שעל ידה מגיעים לנעשה ועולים בכל פעם מדרגה לדרגה, והם משכו בידם בחינת ידכם דמים מלאו, בחינת דם נידה ועבודה זרה של גאווה שלהם לקחת בעזות ובהזקה ללא רצון האשה והבן שהם בחינת עם האמור להמליך המלך ברצון בחינת אין מלך בלא עם הרוצה בו, אך הערב רב לקחו הממון והזהב בעזות כנ"ל, וכל זה כדי לעשות העגל לתת לו כוח אמונה כזבת, נמצא שמעשיהם הוא בחינת עבד לעבד, והם פרוקו עול

פתח רבי שמעון בבבליה, ואמר, (שמות כא) והגישו אדניו אל האלוקים וגו'. הא אוקמוה חב"רייא, און דשמע בסניי, (ויקרא כה) פי לי בני ישראל עבדים וגו'. ואיהו פרוק עול מלכות שמים מעליה, וזבין גרמיה לאחרי, תרבע. ואלין היביא רשיעין, גוברין בישין, פתיאובתא דלהון למחדר לפרהנייהו, לא בעו מנשיהון ובניהון אלא חבילו אורחיהו (ס"א אודנייהו) ואתפרקו מעול שמיא דפקידו להו משה, ותברו אודנייהו, דלית לון הולקא בשמיא קדישא, ועמא קדישא. – פתח רבי שמעון בבבליה הבאה מתוך צערו על טעות אהרן, אשר לא ידע להשמר ממעשי הכשפים אשר בעגל, עד שדרכו יצאה זאת המכשלה, ובא לבאר רשב"י עומק הענין ואמר, זה הפסוק והגישו אדוניו אל האלוקים וכו', הרי העמידו החברים באמרם לבאר מדוע צריך העבד לרצוע אוזנו דווקא, אלא און ששמעה בסניי, פי לי בני ישראל עבדים, שהיו צריכים להפוך הנשמע לנעשה, כלומר מה ששמעו בסניי כי עבדים הם לעשות רצון מלכו של עולם להיות בשר הגוף עבד לנשמה בעשיית המצוות ולשמש העם את משה עבדו, וזה שעשה עצמו עבד לבשר ודם והוא פרק מעליו עול מלכות שמים, ומכר עצמו לאחרי, לכן תרבע אזנו, כי לא הפך השמיע שבאזון כנ"ל לנעשה. וכן באותה בחינה אלו הרשעים החייבים, אנשים רעים, חסרי יראת שמים ובושת פנים, חסרי אמונה באחדות ה', שאינם מאמינים כי הוא בעל הכוחות כולם, כי כל הכוחות בעולם כגון השמש, המה שליחים של ה' לגלות מלכותו ואין להם שום כוח משל עצמם, שזהו שורש עבודה זרה של עכו"ם שנותנים מלכות לשליח ולא כוללים השליח במשלה, ואלו הרשעים בעלי האמונות הכוזבות המה ראשי הערב רב העזי פנים מפורסמים שבדור אשר מלכותם מלכותא

מלכות שמים אשר צוה להם משה נשמת העם, ושברו אוזניהם של נשותיהם ובניהם הכוללים בהם והפרידו אותם מהם, וגם שברו בחינת און עצמם לבטל השמיעה בסיני, ופירסמו בזה המעשה של לקיחת הזהב בחוקה ועשיית העגל כי אין להם חלק בשם הקדוש, להיות שליחי ה' לגלות מלכותו אלא אדרכא פעלו להסתירו על ידי עבודה זרה שעשו, וגילו כי אין להם חלק בעם הקדוש עם ישראל, מאמינים בני מאמינים, המקבלים ביד אמונתם משבעת הרועים והמקבלים מוסר רגלי הרועים על ידי בחינת נעשה ונשמע בחינת לי בני ישראל עבדים, וזה הנעשה ונשמע ומביא לשמחת עולם על ראשם ושעל ידי השמחה זוכים לעזות דקדושה שעל שם זה נקראים עם קדוש כנ"ל שעל ידי זה מתקרבים לשבעת הרואים המשפיעים האמונה. והם בני ישראל עם קודש, ביישנים, בחינת ירא בשת הפך עזות פנים לגיהנום, רחמנים, בעלי תפילה הנקראת רחמים, וגומלי חסדים, גומל נפשו איש חסיד, להאיר אור החסדים מן הנשמה לגוף בעשיית המצוות, עבדים בזאת העשייה ובנים להשם הכוללים בו אב ובן כחדא. והערב ההפך ממש מכל הנ"ל.

מה עבדו. פליגו תרנווייהו ההוא דהבא, חד נטיל תרין שלישיין, וחד שלישי. קמו לקבל שמשא, בשית שעתיין. עבדו חרשייהו, ובלמו בלטיהון בחרשא דפומא. בין דמטא שירותא דשבע, ארימו תרין ווייהו ודייהו על ידי דאחרן. (ומנלן דמידא דתרויהו יד מכל חד נטיל ולא יתיר) דכתוב ויקח מידם, תרנווייהו הוה, ולא יתיר. בין דאיהו קביל מידם (פ"א תרי ולא ידוהם), קלא נפק ואמר, (משלי יא) יד ליד לא ינקה רע, דכתוב פי ברע הוא. אייתי רע לעלי מא. – מה עשו שני המכשפים ונרו"ם ויומברו"ם, אשר היו בקיאים בחכמת האמת מצד הקליפה, חילקו שניהם אותו זהב, אשר בצד הגבורה שהוא בחינת גוף וכלי ביחס למידת החסד המשפיע אור הנשמה בכלי. אחד נטיל שני שלישים ואחד שלישי, שרצו להפריד הנשמע מן הנעשה שלא יוכלו ישראל להפוך הנשמע והתפילה לנעשה ותורה, ושלא תשפיע הנשמה בגוף להיות נכנע אליה, ועי' לם הזה לא יהיה נכנע לעולמות העליונים המשפיעים בו, שכל זה הוא שורש העבודה זרה שנותנים כוח לכוכבים ומזלות שבעולם העשייה כאילו אין עולמות עד אין סוף מעליהם המשפיעים בהם, שגם אלו העולמות כולם מקבלים מהאמר השלם אור אין סוף ברוך הוא. וזהו בחינת החלוקה בין שני שלישי לשלישי, כי שני שלישי הם בחינת בראשית אב ובן כחדא, בחינת ביטול בחינת תפילה בחינת דבקות באין סוף, ושלישי הוא בחינת ברא, בחינת בן בחינת חצי מאמר, בחינת עולם הזה שהוא בחינת חצי מאמר ביחס ולעולמות שמעליו וכן מעולם לעולם שמעליו, וכשיודע שאותו עולם שזכה לעלות למדרגתו בבחינת נעשה, הוא רק חצי מאמר, אזי יודע ממילא שיש מאמר שלם שממנו נמשך חצי המאמר, וחצי והמאמר מקבל מן המאמר השלם שזה בחינת בראשית ברא אשר כנגד כל הזהב כולו שלקחו לפני החלוקה, כי עיקר אמונה לדעת שכל העי' למות והכחות מקבלים ממנו יתברך, כי בחינת זהב בחינת גבורה בחינת נקבה וכלי לקבל בהם אור אין סוף, והפך מזה הוא כאמור נתינת כוח לעבודה זרה ויניקת האמונות הכוזבות שזה בחינת חלוקת השלישי בחינת ברא בחינת בן, להפרידו מן המאמר השלם, בחינת אב ובן כחדא בחינת בראשית. ועמדו לפני השמש, עמדו דייקא, הפך עמידה בתפילה לפני ה' תקיף ועזו ובעל הכחות עולם, ורצו לתת תוקף לאב כל הכוכבים היא השמש, אשר באמת הוא רק משמש לאדון הכל, והמכשפים רצו לתת תוקף ועזו ולעבודה זרה של השמש, ועמדו בשש שעות, כנגד שישה רועים מפורסי מים בעזותם דסמרא אחרא, אשר השישי בהם הוא בחינת יסוד דקליפה המשפיע שפע לעולם, בחינת כל העשירי עולם העושים עצמם עבודה זרה, כאילו הם בעלי הכוח להשפיע בהנהגת העולם. ועשו כשפים הנקראים חרש, בחינת חותם דסמרא אחרא הבא בחרש והסתר, שאין נכיר שהוא אחיות עינים או שאין ניכר כי כוחו

האמיתי הוא מאת ה'. והוא חותם דסמרא אחרא שרוצה לקבע ולי' חתום רשימו של אמונה כוזבת בעבודה זרה, על ידי מעשה אותות הכשפים הכוזבים, שעל ידי שמאמין ח"ו בכוח השמש, לא מנסה לעלות מדרגה לדרגה להשיג העולמות למעלה עד אין סוף, המקבי לים ממנו יתברך שמו, להשפיע כוח השמש. והם כישפו בלתייהם אשר בסתר כיסוי וחותם דסמרא אחרא כנ"ל, בכישוף של פה בחינת קול הברה המסתיר קול שופר דקדושה אשר ממנו כוח קול ההברה. כי היודע שקול ההברה וקול העוונות גם הוא כוחו מאת ה' יתברך בחינת מלכותו בכל משלה. דייקא על ידי זה יעשה תשובה מאהבה ויתחפכו הזדונות לזכויות. כי עיקר הירידה והמכשלה הוא נופל באמונתו ויראתו לדעת כי השם הוא המהייה את כולם, עד שמרוב נפילתו בא ח"ו לעבירה במזיד, אך כאמור כאשר מבקש בתפילה להם בביטול והכנעה, עשה למען שמך, אזי מתברר כי אין חיות מלבדו יתברך אשר היה עימו גם בעת הירידה, ועל ידי זה דייקא מתבייש ועושה תשובה מאהבה ונתהפך הכל לעליה והבן. וכישוף של פה הוא בחינת מלכותא בלא תגא, בחינת מלכות פה דסמרא אחרא, ואמונה בעבודה זרה. לכן כיוון שהגיעה ראשית שעה שביעית, שראשית הוא בחינת מאמר השלם בחינת נשמע, ושביעית הוא בחינת מלכות בחינת חצי מאמר בחינת נעשה, עולם העשייה, וכן כנגד דוד רועה נאמן וכנגדו בקליפה גולית עובד עבוי דה זרה אשר הרף מערכות אלוקים. ולכן דייקא אז בזמן מעבר שעה שישית שהוא בחינת יסוד המשפיע כנ"ל ושעה שביעית המקבלת ממנו, דייקא אז רצו לעורר הפגם וחותם דסמרא אחרא, לקבוע בעם אמונה כוזבת היונקת מן הרועים דקדושה. לכן אז ארימו ידוהם, בחינת ידיכם דמים מלאו, בחינת נידת, בחינת אמונה בעבודה זרה, ובעזות רצו לעלות מעל ידי אחרן ואמונתו, שעלו לקבל מלכותא בלא תגא מעל מלכות אחרן, וכן כדי לינוק מהשורש שממנו אחרן יונק. כמו שכתוב ויקח מידם שהם הנותנים ומשפיעים הזהב לו בעזותם כביכול. שניהם היו ולא יותר. לעורר בחינת החלוקה לשי' ליש ושני שלישי כנ"ל. כיוון שהוא קיבל מידם, מכל אחד מיד אחת בחינת פירוד יד ימין מיד שמאל פירוד נעשה מנשמע, פירוד בן מאב, שכל זה הוא בחינת עבודה זרה כנ"ל. יצא קול הברה, קול עזות דסמרא אחרא הנותן תוקף לגוף העגל, ואמר יד ליד, יד אחת הכביכול עליונה בעזותה, המעבירה ליד קדושה לינוק ממנה אך לא להתאחד עימה כדי לא לגלות כי באמת יד אחרן היא המשפיעה בה, כל זה הוא בחינת רוע העבודה זרה, הפך טוב אחדות ה' ועל זה נאמר, לא ינקה רע, כי ניתנה כוח עדין לעזות המפורסמים ועי' בודה זרה לשלוט ברעתם על העם, ולא ינקה זוהמת העבודה זרה שלהם עד לתיקון האמונה על ידי הרועים דקדושה. שהרי כתוב ברע הוא, הוא הנסתר בחינת שנשמע מהיה הרע הסתר בשביל הבחירה עד יתגלה כוחו המהייה הכל ויבטל הרע. ויד העבודה זרה ואמונה הכוזבת הביא רע לעולם.

רוא דמלה. אינון רשעים הייבין חרשיין בנזי דבלעם הייבא, בני בנזי דלכן רשיעא, חמו דכום של ברכה בימין איהו, ומן ימינא אפקא תדיר. (פ"א יתיר) אמרו, אי יהא בסמרא דא, ההוא רישא דימינא, הא תוקפא דילן ברכא יאות. – סוד הדבר, שהוא בחינת נשמע והשגה פנימית ונסתרת, להבין מהשבת המכשפים מה שרצו בחכמתם להרע להשתמש ביד אחרן הוא כי, אותם רשעים החרי טאים מכשפים בני בלעם החוטא, בני בניו של לבן הרשע, שאינם נכנסים לקדושה לעלות מדרגה לדרגה מדור דור, אלא נשארים ברשעתם ורשעת אביהם, והם גם בחינת חכמים אלא להרע בחינת כי ברע הוא כנ"ל, משיגים בחכמת הקבלה מצד הקליפה, ראו כי כום של ברכה שהיא בחינת ספירת המלכות בחינת אמונה היונקת מן הברכה והשפעת החסד שמהעולמות העליונים, וראו כי הכום בימין היא ומצד הימין שהוא החסד שהוא בחינת אחרן משם האמונה מקבלת חוץ ותוקף, דהיינו שאמונה הקדושה בה' וטובו

גדלה על ידי השפעת חסדיו יתברך, וכן מצד הקליפה המפורסמים השולטים על עם בני חיים ככוח עשירותם לקחת המלוכה שלהם בחזקה, עד שיכולים להשפיע דעות כוזבות בתלויים בהם הנמצאים תחת ממשלתם בכה החסד שמשפיעים בקרנות צדקה שלהם למי טרות חיווק העבודה זרה כידוע. אמרו, אם נמשוך להיות בצד זה שלנו של הקליפה, את אותו ראש הימין שהוא אהרן איש החסד, אז החווק שלנו יהיה בראוי לעשות העגל ועבודה זרה, כי יניקת האמונות הכוזבות הוא מן הידיים של הקדושה בחינת ויהי ידיו אמונה שהוא חותם החיצון ממנו יונקת הסטרא אחרא.

פיון דמטא שבע שעתין דיומא, יתבו ליה לאהרן מיד. - כיוון שהגיעה שעה שביעית של היום שהיא בחינת מלכות אמונה, בחינת כוס של ברכה כנ"ל, שבה מתגלה החסד המשפיע בכל המידות עד ליסוד הנותן חווק לאמונה, אשר משם יניקת החיצונים, נתנו לו לאהרן הזהב מיד בומן השעה השביעית, כדי לינוק מהחותם החי צון המקולקל שהוא חותם הידיים, ואולי יש לומר שמה שנתקלקל החותם החיצון הוא במה שלא ידעו מדוע כושש משה לבא, בא שש ולא בא, ולא ידעו מה היה לו, ונכנסו להם ספיקות באמונה שהוא קלקול החותם כאמור, ולכן יש לרמוז כי נתנו לו לאהרן מיד, רוצה לומר מיד ליד כנ"ל.

אי איהו הרה אמר לון שרו ליה בארעא בקדמיתא, ואנא אטול, לא הו' יכלין בקרשיהו כלום, אלא מידם נטל. - אם הוא היה אומר להם שימו אותו זהב בארץ בתחילה ואני אטול לא היו יכולים בכשיפיהם לעשות כלום, אלא הסיבה שהיה להם כוח לפעול הכי שוף כי מידם נטל בידו, לכן היו יונקים מידו ואמונתו כנ"ל. וענין מה שאם היה אומר להם לשים הזהב בארץ בתחילה שאז לא היה בכוחם לפעול רשעתם, הוא כי ארץ היא בחינת אמונה שמקבלים ישראל משבעת הרועים, אשר אהרן אחד מהם, וכמו מביא רבינו הפסוק שכונ ארץ ורעה אמונה, ואמונה היא בחינת תפילה בחינת נשמע, כי אמונה הוא בדבר שאין השכל מביין ומשיג, שהוא בחינת השגת התורה בחינת נעשה, והתפילה היא בחינת ביטול ודבקות באין סוף, בחינת בראשית בחינת קודם הכריאה בחינת בקדמיתא, בחינת תחילה, בחינת כל המתפלל על חברו והוא צריך לאותו הדבר הוא נענה תחילה (כמובא שם ס' י'), וכל הכריאה בתחילה נבראה בשביל האמונה, שהיא התפילה, לבחור להאמין והתפלל למי שאמר והיה העולם, בעל הכוחות כולם, סיבת הסיבות, שעל ידי זאת האמונה האמתית מתבטלות כל האמונות הכוזבות של עבודה זרה. לכן אם היו מניחים בארץ בתחילה הזהב שהוא בחינת כל הצמצומים והדינים וההסתרה, הייתה מתבררת האמונה אמתית כי הכל היה מן העפר, עפר הארץ שהיא האמונה האמתית שקדמה לעולם, והיה מתברר כי כל הכוחות הנגלים בכל העולמות כולם באם מן התחילה שהוא אין סוף ברוך הוא אין עוד מלבדו. ולא היה שום מקום לחיצונים לינוק כי היה כוחם בטל ומבוטל על ידי הביטול לאור אין סוף. ואם אז אחרי זה הביור היה נטל הזהב בידיו הקדושות המאמינות בה' בתפילה בחינת נשמע, עד בא השמש והחכמה להשיג התורה שתהיה תורת ה' תורתו, אזי לא היה נעשה העגל ועיגולי וסיכוכי האמונה הכוזבת.

וקרא מתרעם ואמר, ויקח מידם, חמו מה עבד אהרן גבר נביאה גבר חפים, לא ידע לאסתמרא, דאילו נטיל מארעא, כל חרשין דעלמא לא הו' יכלין לאצלהא. אבל במה אצלהו פעובדא דא, בגין דויקח מידם ולא מארעא. (שמות לב). - והפסוק מתרעם כקול רעם חווק, בקול עוז דקדושה בכדי להכניע להבא כוח העגל שלא יהיה לו יניקה עוד מן הקדושה, מתרעם הפסוק, שהפסוק בעצמו הניתן למשה בדיבור נעשה בחינת רעה אמונה, בחינת תרועה, בחינת אתה תרעה את עמי. כי הפסוק מלמדנו החשגה והאמונה בהשגת משה מה שלא ידע אהרן, איך היה נמנע זה המעשה של

העגל. אומר הפסוק ומדגיש, ויקח מידם, למדנו, ראו מה עשה אהרן איש נביא, בחינת תפילה וניב שפתיים, כי הנבואה היא בחינת דבקות כידוע בחינת נשמע, איש חכם בחינת נעשה, בחינת חכמת התורה, שהיה יודע סוד שמחת הכתרים ועליה מדרגה לדרגה מנעשה לנשמע בכל בפעם מנביא להכם, להפוך הנשמע לנעשה ולשואף לנשמע חדש, שמחה המביאה לעזות דקדושה לקבל האמונה מן הרועים. אף על פי כן, שהיה בזאת המדרגה הנעלה, לא ידע להשמר ולשמור החותם החיצון, לא ידע והשיג מה שמושה השיג. שאילו נטל מן הארץ ולא מידם, שאז היה מתברר בשורש כל ענין האמונה דקדושה בחינת שכן ארץ כנ"ל, אזי כל כשפים שבעולם לא היו יכולים להצליח מאותו זמן עד סוף כל הדורות, כי היה מבטל שקר עבודה זרה בשורשו על ידי הארץ תחילה כנ"ל על ידי הביטול לה' בתפילה ואמונה באור אין סוף הקדמון לכל, בעל כל הכוחות כולם. אבל במה הצליחו במעשה הזהב, מעשה דייקא בחינת נעשה דקליפה, בחינת חכמת תורה דקליפה, שהיה בחינת נשמע כלפי אהרן בחינת לא ידע להשמר כנ"ל. הצלחתם משום מה שנאמר ויקח מידם ולא מהארץ כנ"ל, שינקו מידי טרם התבררה האמונה בשלמות בארץ תחילה שאז אין שום מקום ליניקה כנ"ל.

ויצר אותו בהרט, לאו פמה דחשבין בני נשא, דעבד ציורין במו חונה, או במלה אחרא. אלא אתא קרא לאובחא מלה, דאהרן לא ידע לאסתמרא. אילו פד נטל מידהו, הוה שדי לארעא, ואף על גב דנטיל ליה לבתת, לא הוה (דף קצ"ב ע"ב) אצלה עובדא בישא דא. אבל בכללא סיועא בישא הוה, דנקיט דהבא, וטמריה מעינא, ביש בתר ביש, מאי ויצר אותו בהרט. דשני כל דהבא בכיסא דא, ואסתמר מעינא. בדין סליק פלא לעובדא. - מה פירוש ויצר אותו בהרט, הפירוש הוא לא כמו שהרשנים בני אדם שעה ציורים במחונה או דבר אחר. אלא בא הכתוב להוכיח את הדבר שאין מעשה אהרן כמזיד ח"ו כנראה מן הפשט לכאורה, אלא שאהרן לא ידע להשמר כנ"ל. אילו באשר נטל מידם, אף על פי שנטל מידם ולכאורה כבר היה מקום ליניקה וכוח לעשות העגל, אף על פי כן גם לאחר מעשה של העברה מיד ליד, אם כאשר היה נטל מידם היה זורק הזהב בגלוי על הארץ, אף על גב שהיה נטל אותו שוב בידיו אחר כך, לא היה מצליח מעשה רע זה, כי כבר הייתה מתבררת האמונה בוריקה לארץ לבטל הדבר בשורשו כנ"ל. אבל בכל שלב במעשיו היה סיוע רע והתערבות דקה של חכמת הסטרא אחרא של המכשפים לינוק ממעשיו, מה שלקח הזהב וטמן והסתיר מן העין (כפי שיבואר לקמן בפירוש המילה חרט) , בשוגג ואי ידיעה כנ"ל, בכונה טובה ומעשה רע, ואולי חשב בדעתו כי על ידי שיהיה הזהב נסתר, יתעורר על ידי זה בחינת נשמע שהוא בחינת הנסתרות לה' אלוקינו לעורר בחינת תחילה על ידי זה כנ"ל, שמשם כוח ביטול הרע כנ"ל, אבל רע אחרי רע טעות אחר טעות נעשה, טעות ראשונה שלקח מידם וינקו מידי כנ"ל וטעות שניה שהטמין הזהב כנ"ל. ועתה מבאר איך למדו חכמו כי הטמינו. מה זה ויצר אותו בהרט, ששם וצר כל הזהב בכיס וכיסוי אחד ונשמר מן העין. (כי חרט הוא לשון כיסוי בגד וסודר המכסה הגוף ושומרו מן העין, כמו והמטפחות והחריטים (ישעיהו ג' -רש"י על הפסוק) , אז דייקא הכל עלה למעשה יצירת העגל ממילא בחינת נעשה דקליפה. כי אמנם לכאורה לקח השני שליש והשליש של הזהב וחברם יחד בכיסוי אחד, לאחד בחינת בראשית ברא כנ"ל לעורר משם בחינת רועה אבן, אב ובן כהדא, ולעורר הבחינה שהכל בחינת כיסוי, שאין אנו משיגים הנעשה של הצדיקים כי כלפינו אפילו הנעשה שלהם הוא בחינת נשמע ונסתר ומכוסה. שעל ידי זה מאירה אמונה בדבר חכמה המכוסה מאתנו שאין השכל מביין, שזה הכיסוי הוא לכאורה התימה של החותם החיצון אף על פי כן שהיית כוונתו טובה בזה, טעות רע דק מן דק היה בדבר כפי שיבאר לקמן.

בספרא דהנוף אשכחנא, דהוה אמר הכי, ברא יחידאה יתילד

להחזיק רישא הוורא, וכד ייתון מפשרא דהמרי, יטעין ליה, בהחזא דעיל (כ"א דנטיל) מרגלן בוגין דהבא, פלא דעתא דיליה, ודיוקנא יצייר בציורא בחרט. מאי בחרט. בחרט אנוש. דא קלמוי סא דאנוש היבא, דאטעי לבני נשא. – בספר הנוד מצאנו נבואה בחינת נשמע כנ"ל, שאמר כך בלשון חידה, בן יחיד לבדו יולד, בחינת ברא נפרד אשר נולד מן האב, נפרד מבחינת בראשית, אב וברא כחדא, נולד לאותו ראש הלבן, בחינת תחילה וראש בחינת בראשית אב וכן כחדא, בחינת קודם הבריאה בחינת לובן העליון של אור אין סוף, בחינת תפילת ה' ולובן החסדים והרחמים והפיכת הזדונות לזכויות, ירידה תחילת העליה, בחינת כשלג ילבינו ביום כיפור, על ידי תפילת ה' שמוערר הכהן הגדול בחינת אהרן, תפילת ה', בחינת אני קיימתיה תחילה (כמוכא שם), תחילה דייקא, קימה ועמידה דייקא, בחינת יהי רצון מלפני יכבשו רחמי את כעסי וכו' בחינת תפילה ששמע רבי ישמעאל כהן גדול לפני ולפנים קדושה בתוך קדושה מדרגה למעלה ממדרגה (בחינת נשמע של א-ל) וזכה להפוך תפילת ה' לתפלתו, מה ששמע בקשת כתריא-ל שיכרכו, בחינת כתר הנשמע. והנה כאשר בחינת בן יחיד נפרד מאביו כנ"ל שזה בחינת בשר הגוף הנפרד מן הנשמה, בחינת בשר העם הנפרד ממשא אשר בושש לבא, בחינת אהר הבריאה בחינת נעשה הנפרד מן הנשמע שהוא קודם הבריאה בחינת אבן וכן כחדא, על ידי זה יש כוח ויניקה לערב רב המכשפים, לקחת בעזותם המלכות השייכת באמת לקדמון לכל יוצר בראשית, וכשיבואו על ידי נפרי דות הבן היחיד מאביו, אותם שהם מבשר המורים, שהם הערב רב ההולכים אחרי תאוות בשר הגוף, כחמור הנוער בקול הברה שאין ניכר קול השופר מבראשית הוא הקול הראשון האמיתי, הקודם לפני חיקוי כל ההברה, אזי אלו הערב רב, אותם שני מכשפים יטעו את אותו כהן גדול אהרן המעורר הלובן העליון, ויטעו אותו במה שייטול מרגליות אבנים טובות אב וכן כחדא שיש בהם בחינת אמונה שהיא ברגל למטה אשר עליה עומדים כל המידות בחינת בא חבקוק ואעמידם על אחת, צדיק באמונת יחידה, כי מרגליות לשון רגלים, והוא יכניס האמונה הקדושה בפעמוני זהב ודין והסת' רה, להפוך האמונה הקדושה לאמונה כוזבת ודם נידה, כי פעמונים הם גם לשון רגלים, בחינת שלוש פעמים שלוש רגלים, כי הזהב ובדין יונק מן הרגלים בחינת רגליה יורדות מוות, כי עיקר הירידה אי על ידי נפילת האמונה וקלקול החותם החיצון, וכל זה יהיה ללא דעתו של אהרן אלא בשוגג בכונתו הטובה, כי לא ידע איך ינקו דרך ידיו והסתרת הזהב בחרט עד שעל ידי זה דייקא יעשה מע' צמו העגל. ודמות העגל מעשה עבודה זרה תצויר מעצמה בציור בחרט, דהיינו על ידי חרטו והכיסוי בכיס כנ"ל. ומה הוא זה חרטו והכיסוי? בחרט הידוע מכבר, של אנוש, זהו הקולמוס כתיבה וציור של אנוש הרשע שהטעה בני אדם אחרי שטות עבודה זרה. כי חריטה וציור וחרט כיסוי הסודר בחינה אחת להם אשר באם לא יעשו מתוך קדושה אזי יסתירו דייקא הקדושה, כי בגד ולבוש הסודר הוא מסתיר מצד אחד אך מגלה מצד שני, כי בגד המלך מסתיר גוף המלך אך מגלה מהותו הפנימית דייקא, וכן ציור וחרטיה מצד אחד אינו דומה למקור האמיתי אלא הוא רק דמות ודיוקן, אך כשאין אנו יכולים לראות האדם עצמו למשל, אזי ציור הדמות תהיה בחינת רשימו, בחינת אור נשמה המאיר בבשר הגוף אז בשר הגוף ממנו דייקא יחזה אלוהה. כי גוף האדם הוא דיוקן לתרי"ג אברי הנשמה כנ"ל ולכל העולמות העליונים בצורת אדם קדמון.

אך יש ציור וחרטיה וכן כיסוי הבגד שאינו כראוי והוא מסתיר הפנימיות האמתית, בגד כונן ואינו נאמן, הפך האמונה הקדושה. וכל זה הוא בחינת חותם דקליפה, שחותם וקובע ומצויר בקולמוס בעולם העשייה ציור שקרי המסתיר האמת, שנותן כוח לקול ההברה כאילו הוא קול השופר, שנותן כוח לעבודה זרה כאילו אין מקור שורשי לכוחה אשר גוזלת לעצמה מלכותא בלא תנא.

ודאי דא ברירא דמלה, דאנוש פד אטעי עלמא, בקלמוסא הרה רשים רשימיו, דכל דיוקנין ופלחנין נכראין בהחזא קלמוסא, (ס"א רשים רשימיו) ועל דא בתיב בחרט, החזא דאשתמודע למעבד הכי. ודא הוא ברירי דמלה. – ודאי זהו ברור הדבר ופירושו האמיתי של הפסוק ויצר אותו בחרט, שאנוש כאשר הטעה את העולם, היה זה על ידי שבקולמוס היה רושם רשימות והותם התימות, דהיינו הותם את החתימות, הותם בתוך הותם דקליפה, שנותן תוקף והווק לאמונה כוזבת ותוקף והווק לכמרי עבודה זרה רועים דסטרא אחרא, והיה קולמוסו של אנוש רושם רשימו מוטעה כעמים ובני אדם, רשימו שאינו מן אור הנשמה והנשמע שבאין סוף, אלא שכל דיוקנים מוטעים ועבודות זרות המסתירות את המלך האמיתי אשר אותו ראוי לעבוד, באותו קולמוס רשם. ועל זה כתוב בחרט, באותו חרט הידוע שיש בכוחו לעשות כך, נעשה דקליפה, לעשות לבוש ורשימו ודיוקן לכוח ושלוח התלוי בבעל הכוחות כולם, לצויר ציור מוטעה כאילו יש לו כוח בפני עצמו ללא האין סוף ברוך הוא, מלכותא בלא תנא. וזה הוא ברור המילה דהיינו הפירושו הברור והנכון בדבר חרט אשר צר בו אהרן הזהב, שעל ידי זה נעשה ציור העגל בחרט של אנוש. כי שימת הזהב בלבוש החרט המסתיר מן העין נתן מקום ליניקת החיצוניים לתת למעשה ציור העגל בחרט אנוש.

וכלא הרה, דודאי בקיסא ארמי דהבא, וכפי ליה מעינא, במה דאמרו אינון חרשין, והכי אצטריה בוגין דחרשין אליו. ודא הוא עובדא דחרשין אליו, מלה דאצטריה באתגליא, לאתגליא לבתא, אצטריה טמירו וכסויא בקדמיתא, דיתכסי מעינא, ובתא יפוק אומנא לאומנותיה. ומלה דאצטריה בכסויא לבתא, אצטריה בא' תגליא בקדמיתא. – והכל היה, ששני הפירושים במילה חרט נכונים יחדיו, גם חרט מלשון כיסוי וגם מלשון ציור בקולמוס כי בחינת אחת להם, כי הציור ולבוש המוטעה במחשבה ואמונה מביא לידי ציור מוטעה בעולם העשייה והותמו בחווקה. שודאי בכיס החרט השליך הזהב וכסה אותו מן העין כנ"ל כמו שאמרנו המכשפים, כי ידעו המכשפים כוח הדיבור לפעול ואמרו בלטיהם שיקח אהרן הזהב להטמינו, ואולי גם המעשה שחלקו הזהב דייקא היה כדי לעור' ררו לקבצו יחדיו ולהסתירו. והם רצו דייקא שיכניס הזהב לסודר כדי לעורר בחינת קולמוס אנוש כנ"ל ובחינת ציור עבודה זרה המסתיר קול תרועה האמיתי, שהרי כך צריך לעשות במעשי כשפים אלו, לפעול מעשי הסתרת הקדושה על ידי ציור דיוקן הדומה לקדושה כקוף לפני אדם. וזהו כלל סוד מעשה הכשפים הללו מה שלא ידע אהרן, והוא כי מילה שצריכה להיות בגילוי, להתגלות אחר כך בסוף המעשה, בחינת גילוי של בחינת מחשבה תחילה, בחינת התגלות בראשית בתוך בחינת ברא, להשיב להיות הברא כחדא עם אביו, זה הגילוי צריך הסתרה וכיסוי בהתחלה, כי הרוצה לגלות הנשמע הנשגב בחינת הנסתרות לה' אלוקינו, להפכו לגלוי, בחינת הנגלות לנו ולבנינו, צריך להסתירו בתחילה, שידע שהוא נסתר ממנו, כי אם לא ידע שיש דבר נסתר ממנו שהוא בחינת כיסוי בתחילה, שהוא בחינת תחילת האצילות, לא ישאף להגיע לשם, ועוד שיש לומר שגם הנשמע העליון ממנו מתלבש ונסתר בתחילה בתוך כיסוי המעשה, שבתוך גוף המצוות המעשיות דייקא מלוכש אור הנשמה של התורה, וזהו לבוש קדוש לאור אין סוף ותחילת האצילות שסופו להתגלות, והוא מתכסה מן העין, ואחרי כן שהי' תלבש והסתתר בתוך לבוש הנעשה, אחרי כן יצא ויתגלה אומן לאמונתו, שתצא ותגלה האמונה שמאמנים אותנו הרועים הנא' מנים, לחזק אמונתנו בקיום המצוות ושבירת בשר הגוף כדי להשיג בכל פעם אמונה גדולה יותר באין סוף ברוך הוא, כי עיקר השגתו אשר לא נודע הוא דייקא על ידי עשיית המצוות באמונה שלמה. וכן הכלל שמילה שצריכים שתתכסה אחרי כן, שהוא בחינת הנעשה שעולה ממנו לדרגה יותר גבוהה ואז הדרגה הקודמת כבר מכוסה

ונשכחת ממנו, אזי צריך שתתגלה בתחילה דחינו שיזכה לקיים אותה דרגה ותהיה גלויה לו, שעל ידי זה יזכה לנשמע חדש, עד שגם אותו יהפך לנגלה ונעשה, והכל על ידי תפילה וביטול דייקא בחינת בקדמיתא כנ"ל, שיעשה מתורה תפילה עד שיהפוך התפילה לתורה, שתהיה תורתו במעשה בפועל. וכל זה הוא בקדושה אך זה כנגד זה עשה אלוקים. כי מכשף הרוצה לגלות מעשה כשפים שקרי לעורר מלכותו השקרית, אזי בתחילה חייב להסתיר מלכות ה' בתחילה על ידי ציורים ולבושים כוזבים המסתרים האלוקות, עד שיהיה מקום לגילוי כח עבודה זרה בפועל האומן הכוזב יגלה מעשה אמנות כוזבת בציור עגל. וכן שדבר צריך אחר כך כיסוי, צריך בתחילה לגלותו, כי אם רוצים המכשפים לכסות האמת של הקדושה, אזי צריכים הם בתחילה לגלות מעט האמת מעורב עם רוב השקר שלהם כדי שיתקבל שקרם, ועל ידי שהושבים ששקרים אמת על ידי זה מתכסה אחר כך האמת וכן בקדושה זה הכלל, כגון שהצדיקים רצון לכסות ולהטמין ולבטל עבודה זרה, אזי צריך בראשונה לגלות שורש השקר שלה מהיכן יונקת. בחינת זריקת הזהב לארץ ואמונה הקדושה כנ"ל, לגלות שגם כל כוחות העבודה זרה כוחם מכוח התחילה, אור אין סוף ברוך הוא המחיה את כולם ומלכותו בכל משלה. שעל ידי זה מתכסה ומתבטלת העבודה זרה.

נמצא שדייקא על ידי שאהרן צרר והטמין הזהב כהרמ, השלים מחשבת המכשפים להסתיר זהב וצמצום דקדושה חותם בתוך חותם דקליפה, לעורר בחינת עבודה זרה היונקת מן ההסתרה. ועוד יש לכאור ענין הגילוי וההסתרה בדבר חותם הרגלין לימודי השם, כי דבר שאתה רוצה לכסותו לאחר מכן, שזהו גזר הדין תורה שה' יתברך ברוב רחמיו רוצה לכסותו ולבטלו, אזי בתחילה מגלה אותו ללימודי ה' שיתנו לו עיצות איך לבטלו טרם יצא ח"ו לפועל. והם בעצתם מכסים אותו מהעם בתחילה כדי שיקבלו רק דברי המוסר באמונה ויחזירו בתשובה ויהפכו הזדונות לזכויות ותגדל האמונה בשלמות עד שלא יהיה מקום ליניקת החיצונים ולא יהיה מקום לגזר דין שהרי חזרו בתשובה ואז יהיה ניתן לאחר מכן לגי' לותו שידעו העם גודל רחמנותו. ורמז לדבר בסיפור של הצלת בת רבי עקיבא מן הנחש בזכות מצוות הצדקה אשר נחשבת כנגד כל המצוות כולם ומשברת הגוף מאד, וגם הצלה גילה למפרע את גזר הדין שהיה בתחילה אהרי שבוטל על ידי מעשה הצדקה.

השתא בני רחמיא, רחימין דנפשיא, מה אעביד, ודאי אצטרכינא לנגאח, אציתו ואצטריו מלין. בסטר קדושה החווא, אלהים דקשומ, מלה על עלמא, בתלת (מילין) עלמין (אלין) אלתקף. (בראשית קע"ז ע"ב, ר"ח ע"א) פריאה. ביצירה. בעשיה. והא אתמר, ויא דכל חדא וחדא חבא. לקבל פריאה, ויפק מידם, מלה דלא חיה ביה עד קען בלום. לקבל יצירה, ויצר אותו בחרט. לקבל עשיה, ויעשהו עגל מסכה. מאן חמא חרשין בכל עלמא כאלין. – עתה אחרי אלו ההקדמות, בני אהובי, אהובי נפשי, כי ונפשי נשמתי אהבת נשית מתכם המאירה בגופכם השגות נפלאות, מה אעשה, בחינת נעשה ונשמע, כי מה הוא בחינת ביטול, בחינת נחנו מה, בחינת נשמע, ואעשה הוא בחינת נעשה, ודאי צריך אני לגלות תורה, לעשות תורה שלי, שהיא בשבילכם בחינת נשמע, שתהיה בחינת נעשה בחינת גילוי, הקשיבו ושמעו בחינת נשמע, והסתירו מילים, בחינת נסתר בחינת נשמע, דחינו שישמעו סודות דברי תורתיהם שיהם לכם בחינת נשמע והתפללו לזכות לקיים במעשה עד שתהיה בחינת תורתכם. בצד הקדושה הוא יתברך הנסתר בכל דרגה ודרגה, אלוי קום אמת, הדין הצמצום של המצוות שהנחיל על ידי נאמן ביתו, נובע הוא מן האמת שהוא בחינת אחד, וכן דין וצמצום עולם הזה וטבע (טבע גימטריה אלוקים) ומערכות כוכבים ומזלות נמשכים מן האמת אלוקית, והוא מלך על כל העולם ולו כתר מלוכה, קדי מון לכל, בעל כל הכחות כולם, אין עוד מלבדו. והוא מחיה כל העולמות וכל הדרגות והוא ראשית כולם. והנה סוד הדבר כי כוח

העגל והאמונה הכוזבת שבו ינק מן הקדושה, בשלושה עולמות התחזק לינוק מהם, בכריאה ביצירה ובעשיה. כי באצילות אשר שם ניכר כי נאצלו ממנו יתברך כל הנאצלים ואין לרע כל אחיזה, אך בהשתלשלות העולמות אשר מתחתיו והלבושים וההסתרות, שם יכול הכישוף לינוק, וכנגד הסטרא אחרא אשר כוח מירידת העולמות, הרי ישראל עולים מדרגה לדרגה מעולם לעולם ומרבים האמונה ומכטלים יניקת הרע יותר ויותר. כמו שעולים בעליית העולמות התפילה עד בתפילת עמידה עולים באצילות ומכטלים הרע לגמרי עד שגם שירד השפע בחזרת הש"ץ וסיום התפילה וירידה בעולמות עד לחזרה לעשיה כבר לא יהיה שום מקום לאחיות החיצוניים כלל. והרי נאמר הסוד של כל אחד ואחד מן העולמות כאן בפסוק. כנגד בריאה, ויקח מידם דבר שלא היה בו עד עכשיו כלום, כי היה הזהב בחינת גולם פשוט, כי בחינת גבורות אורות הבינה אשר משם משתלשל הזהב, שהם בחינת דינים ופרטים ביחס לאצילות בכל זאת הם בחינת כלל ביחס לעולם הזה. כנגד יצירה – ויצר אותו כהרמ, שהוא לשון ציור דיוקן ולבוש סודר והרט כנ"ל המסתיר האור יותר ולכן יש יותר מקום ליניקת הרע, כנגד עשיה – ויעשהו עגל מסכה, כי בעולם העשיה שם עיקר ההסתרה של אור השכל והשגה ושם דייקא צריך אמונה, ושם דייקא עיקר יניקת החיצונים מן החותם החיצון, עד שנעשה כנגד עיגולים וסיבוכים של האמונה הקדושה בחינת אמונתך סביבותיך, בחינת ירושלים קריה נאמנה, זאת ירושלים שמיתה בין הגוים והקליפות המסככים אותה, עד שנעשה עגל ועיגול אמונה כוזבת היונקת מן הכיסוי בחינת עגלה מסכה וכיסוי. מי ראה כאלה כשפים בכל העולם, מן המכשפים החכמים המה להרע והיונקים מעולמות עליונים דקדושה וכוזר עולם העשיה, דרך אהרן.

השתא אית למימר, וכי לא פתיב ואשליכיהו באש, ולא יתיר, וכי דין ויצא העגל הזה. והשתא את אמרת ויעשהו עגל מסכה אלא הם וישלום דאהרן עבד, ויקרא אובח דקתיב ויקח את העגל אשר עשו. אבל ממה דקתיב ויקח מידם, ויקתיב ויצר אותו. מחילא דתריין אליו, אנתעביד בלא. כביכול הוא עביד ליה, דאי תריין אליו לא חיו, לא אנתעביד ולא נפק לאומנתא. אבל מאן גרם דאתעביד. אינון תריין. (כביכול ויעשהו איהו ודאי עשהו) בעוד דאיהו לקח מידם, אינהו עבדי חרשיהו, ומלחשי פפומייהו, ומשכי ריחא לתתא, מן סטרא אחרא. – עכשיו אחרי כל אלו ההקדמות יש לומר, להקשות ולכאור עוד יותר הפסוקים, וכי לא כתוב ואשליכיהו באש, ולא יותר לומר שבסיבה אחרת נעשה העגל על ידי אהרן, ואז יצא העגל הזה, לכאורה רק על ידי ההשלכה באש, ועכשיו אתה אומר ויעשהו עגל מסכה, שכביכול הוא ממש עשהו כמו דיו ברצונו ח"ו, אלא ח"ו לומר שאהרן עשה העגל העצמו, והפסוק מוכיח שלא הוא עשהו, אלא המכשפים בכוננתם ודיבוריהם הרעים, שהרי כתוב ויקח את העגל אשר עשו, שהם עשו ולא אהרן. אבל ממה שכתוב ויקח מידם, וכן מה שכתוב ויצר אותו כנ"ל. מוכח שני מעשי שונג אלו של אהרן, נעשה ממילא הכל לאחר מכן. לכן כביכול נחשב שהוא עשה אותו עגל, שאם שני מעשים אלו לא היו נעשים על ידו, לא היה נעשה העגל ולא היה יוצא להתגלות באמונת ואמונה כוזבת. אבל מה גרם שנעשה, שני מעשים אלו כנ"ל. כי בעוד שהוא לקח מידם בכונה טובה, הם עשו כשפים בכונה רעה, ומלחשים בפה, בדיבור רע, הפך דיבור של תפילת הלחש, ובכוננת הרעה משכו הרוח הרעה שקרית להיות התומה למטה, רוח שטות שמשכו מן הסטרא אחרא שינק מן הקדושה על ידי קלקול האמונה. ויהי רצון נזכה כולנו להתקרב לשבעת הרועים את האמונה שלנו להשלימה, ונתקרב אליהם על ידי עזות דקדושה שנעשית על ידי השמחה שעל ידי עליה מדרגה לדרגה. ונזכה לראות משיח צדקנו הכלול מכל שבעת הרועים והיה ה' למלך על כל הארץ במהרה בימינו אמן.

עלון זה מטרתו לעודד את הציבור לגלות ולהחדש בהבנת מאמרי זוהר, על פי תורותיו של רבנו הקדוש, אשר המה הקדמות עמוקות לכל חלקי התורה ובפרט ללימוד זוהר, כפי המובא בדבריו: "אמר התורה שלי היא כולה הקדמות" (שיחות הר"ן קצ"ט). והוא בעיקר לפי הכלל החמישי לדרך לימוד ליקוטי מוהר"ן המובא בספר ביאור הליקוטים להרב רבי אברהם בן רבי נחמן זצוק"ל. וזה לשונו "...הוא כל מקרא או מאמר חז"ל, שמזכיר קצת מאתו לאיזה ענין, סובב מונתו על כל הענין ונכנס ונתבאר כל המקרא והמאמר חז"ל בזה הענין". עכ"ל. כלומר שכללי התורה וההקדמות שמביא רבינו הקדוש בתורתו המה מפרשים את כל המאמר שמביא בדבריו רק את חלקו בספריו. והבא לעיין בתורתו ובזוהר, יראה בעיניו ממש איך כל כללי תורתו נמצאים בכל מאמר זוהר והוא פלאי. ויש להבין קצת הענין בפרטות כי ידוע אשר נשמת רבנו הקדוש נשמת רשב"י אחת המה, כמובא רמז לכך בספר כוכבי אור, כי גימטריה נחמן בן שמחה וכן גימטריה שמעון בן יוחאי חושבן דין כחושבן דיון. לכן נרמזו אור חכמתם הגדול בשם העלון נחל זהר, שהרי נחל הוא על שם הנחל נובע מקור חכמה המאיר ומגלה זהר רשב"י הנסתר, שהוא אור זוהר הקדוש. נא ונא ראו בעצמכם לחדש בדרך לימוד זה להוציא עצות למעשה ולהתחזקות בעבודת ה' ויתקיים בנו מאמר זוהר: **כהאי חיבורא דילך דאיהו ספר זוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי. במהרה בימינו אמן.**

עצות על פי הלימוד

צריך האדם שיהיה לו עזרת דקדושה נגד עצמו, והינו נגד עזרת הגוף, שהוא עזר וחסד כל כך בהתאוות ואין לו שום בושח מהשם ותפלה. ועל ידי עזרת הגוף, על ידי זה אין הנשמה יכולה לסמוך עצמה ולהתקרב להגוף, להודיע לו מהחשונות שהיא משגת. כי בודאי הנשמה של כל אדם היא רואה ומשגת תמיד דברים עליונים מאוד, אבל הגוף אינו יודע מהם כלל מחמת שהיא רחוקה ממנו מחמת עזרתו, שהוא עזר וחסד בהתאוות. וצריך כל אדם לרחם מאוד על בשר הגוף, שיראה לשבר עזרתו הרע של התאוות, כדי שיעלוי זה תוכל הנשמה להתקרב עצמה להגוף, ולהראות לו מכל הארה ומכל השגה שהנשמה משגת, שהגוף גם כן ידע ממנה. עליון צריך עזרת דקדושה לעמוד נגד עזרת הגוף. ועזרת דקדושה הוא קולות דקדושה, כי כל הקולות הן קול צעקה הן קול אנהה הן קול שופר הן קול זמרה הן קול צדיקי אמת וישאר כל הקולות דקדושה, בלבם הם בחינת עזרת דקדושה, ואפילו קול קשקוש המטבועות של צדקה, זה הקול הוא גם כן בחינת עזרת דקדושה, ועל ידיהם משפירין עזרת הגוף:

תפילה על פי הלימוד

על בשר גופי, שתתקרב הנשמה להגוף ותגלה לו ותאיר בו מכל הארה ומכל השגה שהנשמה משגת תמיד בכל עת עד שתגיע גם להנשמה מוכה על ידי זה, שתוכל הנשמה לחזור למעלתה תמיד על ידי הרשימות של ההארות, שהארה בכשר הגוף ונזכה להיות דבקים כך תמיד, בגוף ונפש באמת בתכלית השלמות. אות שם כי אתה לבד ידעת גדל הרחמנות, שיש עכשו על גופי הרחוק מהנשמה בתכלית הרחוק, וגם להנשמה מביע פנים גדול, הם ושלום, על ידי רחוק הגוף מהנשמה, באשר אתה ידעת חסד וחסד עלי, ותן בלבי רחמנות באמת, שאזכה לרחם על בשר גופי, ואזכה להתגבר בעזרת דקדושה, בקולות דקדושה להכניע ולשבר ולכטל על ידי זה עזרת גופי, עד שגופי יתפטר לגבי נשמותי לנקרי, עד שתוכל הנשמה להאיר בו, עד שגם הגוף ידע מכל הארה ומכל השגה שהנשמה שלי משגת למעלה תמיד בכל עת. וזכרתי להתקרב לצדיקי אמת ולמוכיחי אמת ואזכה שיהיה לי עזרת דקדושה להיות עזר לעמוד בנגד עני פנים שפידור, הרוצים להתרחק מצדיקי אמת ותצילני ותבדילני מן התועים ומן מנהיגי שקר אשר כל מלכותם והתנשאות שלהם הוא רק על ידי עזרת דקדושה ואתה אהר לך, שהיא מלכותא בלא תנא והם משתחררים ומתנאים על עם דל בתנאם, אשר אתה לבד ידעת פמה רעות הם גורמים, הם ושלום.

ונשמע גבוה יותר, וכן בכל פעם ופעם לעולם ועד כמו שכתוב: "הנסתרות לה' אלקינו, והנגלות לנו ולבנינו עד עולם, לעשות את כל דברי התורה הזאת" עד שנזכה לעלות בעליה גדולה להבין ולהשיג תורת ה' באמת לאמתו ונזכה לעלות ולהפיל כל באור האין סוף ונזכה להפיל באהדותך עד שנזכה לתורת ה' ולתפלת יח' באמת. וכך יהי רצון מלפני ה' אלקינו ואלקי אבותינו, שתחמל עלינו ותהיה בעוננו ותפנה לשמחה וחסד דקדושה ונזכה להיות בשמחה תמיד וחסד ה' יהיה מעוננו ונזכה על ידי זה לעזרת דקדושה ותעורנו בכל עת לזכות לקולות דקדושה ותתן בלבנו התחזקות והתאמנות לצעק ולזעק אליך תמיד ותחמל עלינו ותושיענו שנטה אוננו ולבנו לשמע היטב כל הקולות דקדושה, ויבנו בלבנו היטב, הן קול מוכיחי אמת הן קול נגון וזמרה ושירות ותשבחות לשמך ולעבודתך, הן קול הקדוש של השופר, הן קול אנהותינו וצעקותינו ותפלותינו, מה שאנחנו בעצמנו מתנאים וצועקים ומתננים ומתפילים אליך ה' אלקינו, הן שאר כל הקולות שבקדושה בלם נזכה לעוררם ולשמעם היטב, ויבנו בלבנו ובאוננו, וישו ללבנו אליך באמת ונזכה לקבל על ידם עזרת דקדושה, להתגבר על עזרת הגוף, באופן שאוכל לשבר ולהכניע ולכטל עזרת הגוף לנקרי ויתפסלו כל תאוות הגוף ומדותיו הרעים, ויתפטר הגוף לגבי הנשמה הקדושה ואזכה להיות עזר לעמוד בעבודתך ובתורתך וביראתך, עד שאזכה שתוכל הנשמה לרחם

רחם עלינו ועורנו שנזכה לקדש ולטהר עצמנו, ונזכה לסור מרע באמת, ולעשות הטוב בענין תמיד ונזכה לעסק בתורה ותפילה תמיד באמת ובכסירות נפש, באופן שנזכה שיהיו לנו לכל אהד ואהד את שני בתרים האלו הנעשים מנעשה ונשמע, שהם תורה ותפילה שהם נגלות ונסתרות שבתורה ותפילתנו בכל פעם להשיג נסתרות שבתורה להשיג תורת יהוה ונזכה לעסק וליגע ולטרח תמיד בעבודתך בדבקות גדול ובכסירות נפש באמת, עד שנזכה לילך ולעלות במהירות גדול בכל פעם מדרגא לדרגא וממעלה למעלה עד שנזכה להשיג ולהבין בכל פעם נסתרות התורה הגבוהים יותר ויותר ובכל פעם נזכה להשגת נעשה ונשמע הגבוה יותר ונזכה תמיד שיהיה נעשה אצלנו בכל פעם מהנסתר נגלה, מהנשמע נעשה, מתפילה תורה, מתורת יהוה תורתנו, כמו שכתוב: "כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהנה יומם וילילה" ונזכה להשיג ולהבין את העבודה הגבוה שיש בדברי התורה, שהם סתרי תורתך שמלבש בדברי התורה שהם תפוסקים שפסיבות כל מצוה ומצוה, אשר עצם גדלת העבודה הקדושה שיש באלו התפוסקים אין אנו זוכים להשיג כלל חסד ותננו ברחמי הרבים, וזכרנו להשיג ולהבין העבודה הגבוה הזאת שנזכה לדעת איד לעבד אותך ולעשות רצונך הנעלם והנסתר בדברי התורה הזאת ונזכה לעלות בכל פעם מדרגא לדרגא ומעולם לעולם הגבוה יותר, מנעשה ונשמע זה הנעשה

לעילוי נשמות
מאיר צבי בן הרב נחמן ישראל
ת.נ.צ.ב.ה

להצלת שמעון בן רומנה רחמה, ולזעזוע של קיימא
וכן לרפואה שלמה רחל בת מזל ורומנה רחמה
בת שמחה

לעילוי נשמת מירה בת אשר
ת.נ.צ.ב.ה

לרפואת חיה ליאורה
בת פטריסיה

ליצירת קשר להארות ותרומות nahalzohar@gmail.com

לעילוי נשמת דבורה בת חיים
ת.נ.צ.ב.ה